

Uredniški odbor: Racki Viktor — predsednik, Kapelar Albert, Gornik Slavko, Baurheim Pavle, Zaletel Adi, dipl. ing. Dakonovič Ivan, Bezgovšek Anton, Kobal Milica, Gerhard Jože. — Odbor za informiranje: Zaletel Adi predsednik, Petrič Vili, Greben Krista, Zorc Miro II., Cigler Janez, Habjan Gizele, Kirhmajer Rudi, Racki Viktor, Bezgovšek Anton. — Odgovorni urednik: Gerhard Jože. — Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik, Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišaji AERO, kemična, grafična in papirna industrija Celje.

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto XV.

Hrastnik, 13. 7. 1979

Št. 7

Hrastničani praznovali svoj občinski praznik

Tudi letošnje leto smo občani občine Hrastnik praznovali svoj občinski praznik, tj. 3. julij. Na ta dan se spominjamo na gladovno stavko rudarjev, ki je bila leta 1934 v Hrastniku. Praznik občine Hrastnik praznujemo že od leta 1954, ko je takratni mestni ljudski odbor sprejel odlok o razglasitvi praznika občine Hrastnik na svoji seji, dne 16. 6. 1954. Za praznovanje občinskega praznika in sestavo programa je bil imenovan poseben odbor, ki je skupno s predsedstvom občinske skupščine izoblikoval predlog programa praznovanja v počastitev ob-

činskega praznika DNEVA BORCA in RUDARKEGA PRAZNIKA.

Na podlagi tako sestavljenega programa je bilo predlagano skupščini, da naj bi bilo glavno težišče praznovanja v dneh 30. junija in 1. julija.

Slavnostna seja delegatske skupščine je bila 30. 6. 1979 ob 8. uri v Delavskem domu v Hrastniku. Na tej seji so podelili državna odlikovanja in občinska priznanja.

Slavnostne seje in otvoritve Zdravstvenega doma v Hrastni-

ku, pa so se udeležili naši najvidnejši družbenopolitični delavci federacije, republike, revirjev in občine.

Povabilo pa so sprejeli tudi predstavniki pobratenih občin iz Francije — Montigny en Gohelle in Raške iz Srbije.

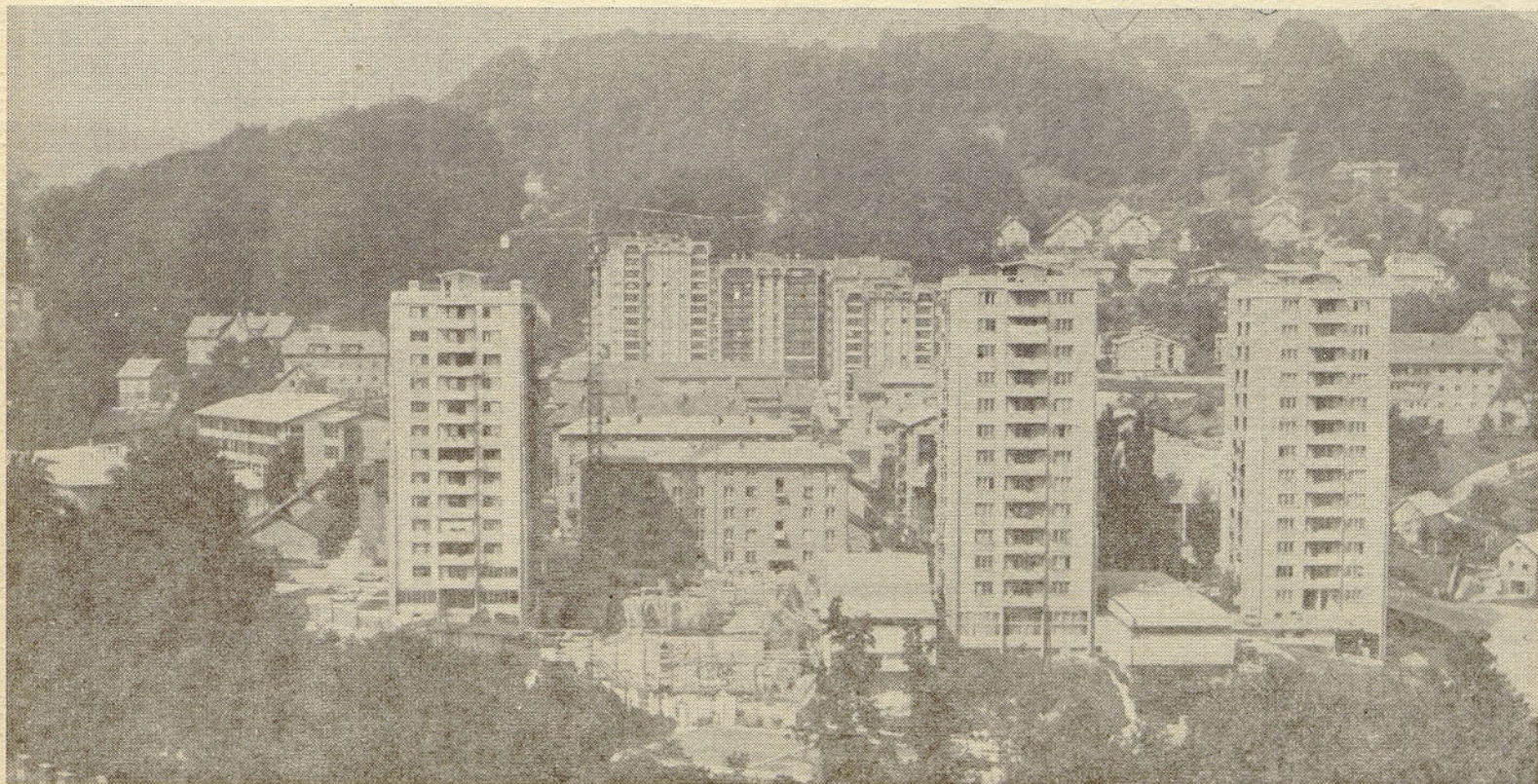
Na obeh slavnostih je bil izveden kratek in pester kulturni spored, ki so ga izvajali recitatorji in rudarska godba na pihala. V nedeljo, 1. julija pa je bila osrednja proslava na Kalu, kjer je bilo odkritje obeležja ob spopadu revirske čete in borcev I. bataljona

III. VDV brigade z okupatorjem. Na isti dan pa je bilo odkrito obeležje v spomin na sestajanje predvojnih komunistov in politično delovanje delovnih ljudi ter občanov iz vseh revirjev.

Obe odkritji sta bili povezani s kulturnim programom in govorniki, ki so orisali prehojeno pot in borbo hrastniških ter revirskih komunistov za lepšo prihodnost.

K slavnostnemu praznovanju so prispevali svoje še športniki, vojaki iz kasarne heroja Rajka iz Celja in gasilci.

Brane Kušar

OB OBČINSKEM PRAZNIKU,
PRAZNIKU RUDARJEV 3. JULIJU,
DNEVU BORCA 4. JULIJU,
DNEVU VSTAJE 22. JULIJU,

čestitajo delovnemu kolektivu
Steklarne Hrastnik
in vsem občanom Hrastnika:

— SKUPŠČINA OBČINE HRASTNIK
— OBČINSKA KONFERENCA ZKS
— OBČINSKA KONFERENCA SZDL
— OBČINSKI SINDIKALNI SVET
— OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
— UREDNISTVO »STEKLARJA«

ZAPRLA SO SE ŠOLSKA VRATA

Izteklo se je šolsko leto, zaprla so se vrata za nad 1.100 hrastniških osnovnošolcev, za okrog 500 srednješolcev in študentov visokih in višjih šol. Pred vsemi temi je dva meseca vročih počitniških dni in v jeseni zopet za razred naprej, v poklicno šolo, srednjo štiriletno, gimnazijo, v eno od višjih in visokih šol, ali pa v službo. Nekaj od celotnega števila šolobveznikov ni bilo uspešnih. Zakaj? Ne verjamem, da so neuspeha v celoti krivi oni sami, njihova lenoba, njihova nesposobnost, njihova nerodnost. Vsi tisti, ki poučujejo in tisti, ki bdimo nad razvojem bodočih kadrov za potrebe združenega dela se moramo vprašati ali jim res nismo mogli pomagati niti med šolskim letom niti proti koncu. Kaj je spričevalo in šolska ocena? Ni moj namen razvijati te misli. Za vsemi temi ocenami in redi težko ugotovimo kolikšno je resnično znanje enega ali drugega učenca, ni vedno znano koliko se je posameznik trudil, vložil svojega dela, koliko v tem učenju uspel in napredoval.

Ob koncu letošnjega šolskega leta se v našem slovenskem prostoru kot tudi že v preteklem vpišujejo učenci v različne šole po predhodnem vpisu. Ob tem se delajo različni računi. Odlični, prav dobri in dobri so si več ali manj že poiskali šole, kjer si želijo pridobiti nova znanja, s tem pa si že začetujejo svojo življenjsko pot. Drugi manj uspešni bodo morali konec avgusta popravljati napake, v kolikor so končali osmi razred osnovne šole ter srednje in poklicne, le redki pa bodo morali ponavljati letnik.

Naj po vsem opisanem seznanim bralce še o uspešnosti šolanja naših bodočih sodelavcev in samoupravljavcev, ki se šolajo za poklice ključavničarjev, cizelerjev, elektrifikarjev, elektromehaničkov (instrumentarjev), lesostrugarjev in modelarjev. Večina se jih šola v centru strokovnih šol v Zagorju ob Savi, le iz lesne stroke v Škofji Loki.

Prvi letnik kovinske stroke je pričelo obiskovati 16 učencev, od tega so trije šolo zapustili, in sicer Milan Maksimović zaradi slabih učnih uspehov in neopravičenih ur izostankov od pouka, Vinko Salobir zaradi neopravičenih izostankov in Edi Ceglar, ki je samovoljno zapustil šolanje, imel pa je v prvem polletju 96 opravičenih in 82 neopravičenih ur. Od trinajstih učencev je končal s prav dobrim uspehom Zoran Matešič, z dobrim so izdelali šolsko leto Tomo Alauf, Anđelko Kelek, Ivan Stoklasa, Marjan Stritar, Darko Stojs, Kazimir Saksida in Miroslav Kirič. Z zadostnim uspehom sta končala Damir Poslek in Edvard Pufler. Zaradi negativne ocene iz enega predmeta bodo morali v avgustu popravljati Srečko Majcen, Marjan Završnik in Andrej Miklič. Več kot eno negativno oceno pa sta si prislužila Jozo Jukič in Bojan Bregar. Zanimivo je, da so razen Srečka Majcena in Miroslava Kiriča, ki sta si prislužila iz prakse zadostno oceno, vsi ostali dobili oceno dobro, izstopata pa z oceno prav dober Zoran Matešič in Darko Stojs. Drugi letnik obiskuje 21 kovinarjev, trije elektrifikarji in dva za potrebe lesne stroke in so končali letnik z naslednjimi uspe-

hi: Drago Lazič s prav dobrim uspehom, poleg tega pa je ta učenec dobil posebno priznanje, in sicer vpisan je v bronasto knjigo pri izobraževalni skupnosti, poleg tega pa je dobil od šole knjižno nagrado za vzorno učenje in vedenje tako v šoli kot za aktivno delo zunaj nje. Z dobrim uspehom so končali Aleš Volaj, Drago Novak, Vejsil Suljaković, Dragoljub Stanič, Anto Šainović, s prav dobrim uspehom Dušan Grum, z odličnim uspehom pa je končal Nusret Bešić. V tem letniku je razmeroma precej učencev končalo šolanje neuspešno in bodo morali pred začetkom naslednjega šolskega leta delati popravni

izpit, to pa so: Viktor Gašparut, Uroš Grum, Soniboj Knežak, Marko Perkočič, Drago Rajh, Aleksander Sklander, Mirko Pejč, Tomo Vidović, Nijaz Čajič, Dragomir Jovič in Momčilo Stanič. Povedati pa moramo, da so v tem letniku dosegli lep rezultat v praktičnem delu in so zato tudi temu primerne ocene, osem učencev ima prav dobre ocene in vsi ostali razen enega, ki je zadosten, pa so dobri.

Poleg tega naj povemo še to, da so posamezni učenci iz Doboja za primerno obnašanje in učne rezultate dobili posebna priznanja od šole, in sicer Drago Lazič, Drago Novak, Dragoljub Stanič in Anto

Šainović. Za učence, ki imajo pretežno negativne ocene iz matematike bomo v drugi polovici avgusta organizirali dodatno poučevanje.

Tretji letnik je obiskovalo 5 učencev, in sicer 4 kovinarji in 1 elektrifikar. Vsi so uspešno zaključili letnik in dobili 26. 6. 1979 diplome, s katerimi stopajo v novo obdobje v življenju z dokazilom o zrelostnem izpitu.

Vsem, ki so uspešno končali to šolsko leto, iskrene čestitke, tistim, ki morajo popravljati pa iskrene želje, da v avgustu uspešno prebrodijo prepreko, ki je nastala pri potku v preteklem letu. Janežič

KONFERENCA PROIZVAJALCEV STEKLA JUGOSLAVIJE

PANČEVO 29.-31. 5. 1979

Z namenom, da bi prišlo do medsebojne menjave mišljenj in izkušenj med proizvajalci stekla ter da bi se seznanili z novostmi na področju tehnologije stekla, se je leta 1976 na pobudo komisije za steklo pri Gospodarski zbornici Jugoslavije pričelo z organiziranjem konferenc proizvajalcev stekla Jugoslavije.

Prva konferenca je bila omenjenega leta v Skopju. Tu je bila kot organizator druge konference določena Jugoslovenska industrija ravnog stakla. Prvotno je bilo planirano, da bo konferenca leta 1978, ker pa do predvidenega roka ni bil zgrajen nov hotel, Pančevo pa ni imelo primernih nastanitvenih prostorov za udeležence konference, je bila konferenca preložena na letošnje leto. Tako je bila 2. konferenca proizvajalcev stekla od 29. do 31. 5. 1979 v Pančevu. Iz naše delovne organizacije sva se konference udeležila skupaj z ing. Kavzarjem, s strani Gospodarske zbornice Slovenije pa se je konference udeležil tudi dipl. ing. Maks Mrcina.

Program konference je bil dokaj obsežen, saj je bilo prek dvaj-

steklarskih peči. Ker razvoj peči prav gotovo zavisi od razpoložljive energije, je gospod Piper v uvodu na podlagi trenutnega stanja ocenil razpoložljive energetske vire do leta 2000. Tako je bilo ocenjeno, da bo delež električne energije porabljene za taljenje stekla narasel do 30 %, ostala energija porabljena za ta namen pa bo iz fosilnih goriv, pri čemer se bo delež nafte zmanjševal. Kot zanimivost naj omenim, da je bil kot gorivo omenjen premog, seveda ne z uporabo plinskih generatorjev ampak s primernim vplnjevanjem.

V nadaljevanju je g. Piper prikazal nekaj principiellno novih izvedb peči, ki naj bi po eni strani doprinesle k znižanju porabe energije, na drugi strani pa povečale produktivnost peči.

Za ilustracijo takega talilnega objekta naj prikazemo prerez peči tipa »deep refine« (globoko bistrenje).

Kot je iz skice razvidno, globilna stekla ni enaka po celotni dolžini peči, ampak je v zadnjem delu precej večja. Tako je del peči, ki smo ga dosedaj poznali

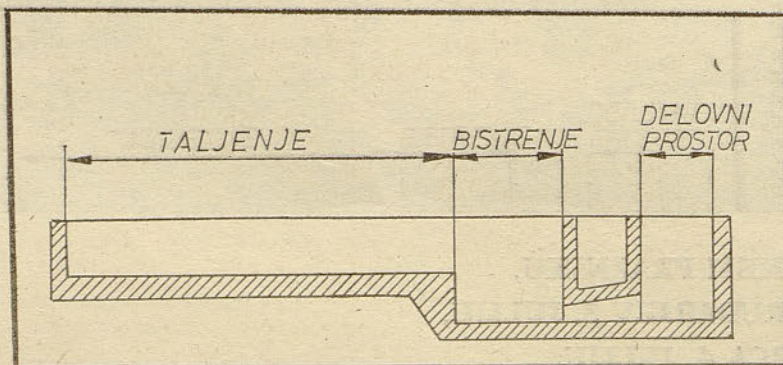
Kot je že bilo omenjeno je taka izvedba principiellno nova in po izjavah predstavnikov firme »Sorg« obratuje do sedaj že nekaj takih peči. Zaradi planiranega prehoda na kurjenje z zemeljskim plinom je bilo za nas zelo zanimivo tudi predavanje predstavnika firme Körting gospoda W. Siegerja o uporabi injekcijskih plinskih gorilnikov v steklarskih pečeh in izkušnjah z njimi. Omenim naj še predavanje profesorja Staneka z Visoke šole za kemijsko tehnologijo v Pragi o možnostih intenziviranja procesa taljenja ter prihrankov energije, ter predavanje gospoda Gottardija, predstavnika firme Refradige, o možnostih izolacije steklarskih peči. Tudi za ostala predavanja moram reči, da so bila večinoma zelo zanimiva in kvalitetna, vendar zaradi pomanjkanja prostora ne kaže vseh naštevati.

Želel pa bi povedati še nekaj besed o organizaciji konference. Po mojem mnenju je bila organizacija res vzorna in ne bi mogel navesti niti ene bistvenejše napake organizatorja. Poskrbljeno je bilo npr. za simultano prevajanje predavanj na srbohrvaški jezik, o delu konference je vsak dan poročal poseben bilten, na razpolago smo dobili raznovrsten material o konferenci itd. Težko je naštevati dobre strani organizacije (če bi bilo treba kritizirati bi bilo prav gotovo lažje!) povem pa naj, da se bo bodoči organizator zato moral zelo potruditi, da bo ohranil enak nivo.

In ker že govorim o organizaciji III. konference proizvajalcev stekla naj omenim, da je bil med drugimi tudi predlog, da bi naslednjo konferenco pripravili skupaj steklarna »Boris Kidrič« Rogaska Slatina, Straža in naša delovna organizacija.

Če bi moral na koncu vse navedeno sešteti bi rekel, da je bila konferenca uspešna in koristna. Udeleženci smo zvedeli dosti novega in dobili nekaj koristnih nasvetov, ki jih bomo skušali po svojih močeh uporabiti na svojih delovnih mestih. Zato sodim, da so take manifestacije zelo koristne in da se morajo nadaljevati.

A. U.

Shematski prikaz peči 2 z »globokim bistrenjem«

set predavanj. Mnoga med njimi so bila izredno zanimiva, zlasti predavanja predavateljev iz inozemstva. Med temi bi na prvem mestu želel omeniti predavanje gospoda Helmuta Piperja, predstavnika firme Sorg, ki je v svojem predavanju nakazal eno od možnosti razvoja konstrukcije

kot talilni prostor, razdeljen v dva dela: talilni in bistrični. Pri tem potече bistrenje tako kot to pove ime peči v globini. Posebnost konstrukcije vpliva namreč tako na tokove stekla, da poteka bistrenje v globini zadnjega dela peči, medtem ko je lahko celotna gladina stekla prekrita z zmesjo.

Sklepne slovesnosti letošnjih praznovanj na Kalu

— 3. JULIJA OBČINSKEGA PRAZNIKA IN DNEVA RUDARJEV TER 4. JULIJA — DNEVA BORCEV

Praznik — beseda, ki pomeni mnogo več kot pa je to sama po sebi. Praznik — spomin na marsikaj. Pa vendar praznik — en sam dolg meizrečen; v prsih posameznika in nas vseh, ponos, ki v spominu sega daleč nazaj in katerega cilj je nekaj v neskončni prihodnosti. Da — praznik je eno, je nas vseh, tisti intimni in tisti, ki je last nas vseh. Vsakdo ima

Maks Jakopič-Jur med slavnostnim govorom na Kalu

svoj praznik. Nekomu je to le želja — takšna kot je bila želja in odločno hotenje naših narodov v tistih predvojnih letih vse od leta 1918 pa do majskih dni 1945. Praznik — ponos na prehojeno pot, spomin padlim za svobodo, načrti in obveznosti. To je praznik, v srcu posameznika, v ponos nas vseh v oči vsega sveta.

Občina Hrastnik praznuje svoj občinski praznik od leta 1954 dalje, ko je takrat mestni ljudski odbor sprejel odlok o razglasitvi občinskega praznika kot spomin na veliko gladovno stavko rudarjev, pa v marsičem prelomnem letu 1954.

Na predlog za praznovanje posebej imenovanega odbora je bil sprejet program prireditev, katerih težišče je bilo v dneh 30. junija in 1. julija.

Tridesetega julija je bila slavnostna seja vseh odborov občinske skupščine s tradicionalno podelitvijo priznanj zaslužnega občana in pa osrednjo prireditvijo praznovanja dneva rudarjev, ki je bila letos v Hrastniku na rudniških nasipih pred domom predvojaške vzgoje.

Kot sklepna prireditev letošnjih praznovanj je bil določen prvi julij, ko smo na Kalu odkrili še dve spominski obeležji heroj-

skim dogodkom iz časov NOB; prvemu spopadu revirske čete z okupatorjem in pa na mestu, kjer so se največkrat sestajali revirski skojevci, komunisti in ostali somišljeniki ter revolucionarji.

Sklepne prireditve na Kalu se je ob prisotnosti številnih visokih gostov s tov. Lidijo Šentjunc, Miha Marinkom, Marjanom Oroženom in drugimi na čelu, udeležilo tudi prek 2.000 Hrastničanov in okoličanov.

Ob krajšem kulturnem programu pred obema obeležjema, v katerih so nastopili delavska godba, moški pevski zbor in recitatorji, sta oba slavnostna govornika: predsednik ZB NOV občine Hrastnik Maks Jakopič-Jur in takratni skojevec Stane Borovšak orisala pomen obeležij ter v besedi prehodila revolucionarno pot ljudstva v revirjih in zlasti še na tem mestu.

Svoj delež k proslavi na Kalu pa sta prispevala tudi občinski odbor ZRVS in TO, ki sta prikazala izvedbo obrambe pred zračnim desantom, v kateri so sodelovali poleg pripadnikov obeh organizacij tudi pripadniki JLA.

Praznik, ves njegov pomen ne le kot dokaz zgodovinskih dejstev, je morda neposredno najboljše izpričal eden izmed govornikov, ko je v delu govora dejal:

»Tovarišice in tovariši, v naših partizanskih vaseh, v naših gozdovih, se mi borci še zmeraj bolj počutimo kakor na asfaltnih tleh. Naše vasi in gozdovi so naš spomenik in pri obiskih naših vasi in naših gozdov ugotavljamo, da je borcev vedno manj in v te kraje hodijo drugi: to je naša mlada generacija, ki stopa po naših poteh. Ustavljajo se pred obeležji padlim, ki so naši spomini in hočejo, da jim povemo resnico o tistem težkem času. Resnica včerajšnjega dne je stara borih 38 let, za mladino pa včasih daleč — kot da bi bila pred stoletjem.

Na to resnico je težko gledati z balkona ali iz razkošnega avtomobila. Celo v šolskih klopeh je ni lahko spoznati. Spoznati pa jo je vendar treba, ker je ta čas dediščina, naše bogastvo, naš ponos. To pa: na kar si ponosen ..., moraš dobro poznati!«

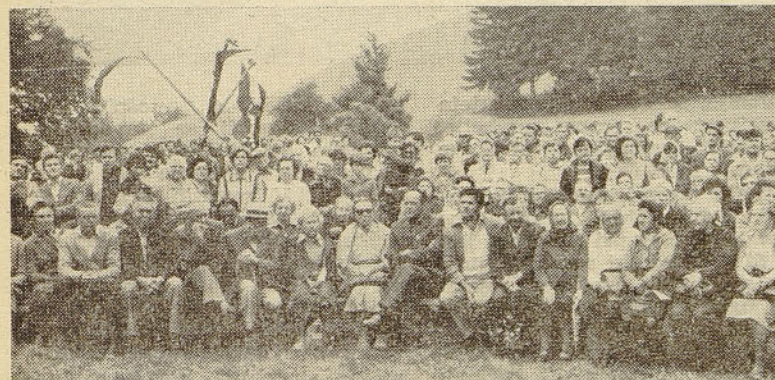
Praznik je spomin smrti, herojstev, žntev, uspehov. Letošnja praznovanja imajo še poseben pečat, saj potekajo vključno s

Pred odkritjem spomenika padlim borcem revirske čete na Kalu

Preživeli borci revirske čete III. VDV brigade na Kalu

Številni visoki gostje pri odkritju spomenika padlim — med njimi tov. Lidija Šentjunc, Miha Marinko, Marjan Orožen, Martin Mlinar in številni drugi

praznovanjem 60. obletnice ZK, SKOJ in revolucionarnih sindikatov. Zal pa bo leto 1979 v zgodovini in razvoju, tako slovenskega kot jugoslovanskega naroda in narodnosti zapisano kot leto smrti enega naših največjih sinov, revolucionarja in borca za samoupravni demokratični socializem — Edvarda Kardelja. Njegove ideje, njegova dognanja in znanstvena spoznanja so na območju revolucionarnih revirjev vedno našla plodna tla. Delavstvo jih je iz teorije spreminjalo v prakso, v dokaz vsemu svetu, tudi tistemu delu, ki kljub temu, da ni pristaš

naše samoupravne družbene ureditve — ne more odrežati tistega za kar se bori — popolne osvoboditve dela in človeka.

In zato je imel naš »govornik« še kako prav, ko je dejal, da se te resnice ne da ugotoviti le z gledanjem iz razkošnega avtomobila ali pa z balkona. V čuvanju te dediščine je treba aktivno sodelovati. Tako kot so naši predhodniki, katerih slava bo naš večni spomin in hvaležnost, tako tudi tisti, ki na to pot šele stopajo. Revolucija ni bila končana že leta 1945 — takrat se je šele dobro začela ... J. P.

ZDRAVJE OTROK DANAŠNJEGA SVETA

Ob mednarodnem letu otroka bomo v tej in naslednjih številkah našega glasila objavili nekaj člankov o neenakih pogojih rasti in razvoja otrok v posameznih delih sveta. Pričujoči podatki so vzeti iz dokumentacije svetovne zdravstvene organizacije.

Število majhnih otrok, ki umirajo v današnjem svetu, je strahotno veliko. Samo v Afriki npr. je med vsemi umrlimi otroki vsaj 2/3 takih, ki niso bili stari niti 5 let. V nekoliko naprednejših deželah znaša ta delež blizu četrtine, kar je pa še vedno previsoko že, če vemo, da je v razvitih deželah med vsemi umrlimi otroki samo 5 ali celo manj odstotkov, ki niso dočakali 5. rojstnega dne.

Zdravja ni mogoče zagotoviti tam, kjer vladata revščina in trpljenje, kjer ni hrane in pitne vode, kjer ljudje stanujejo v neprimernih stanovanjih in kjer ni organizirane strokovne zdravstvene pomoči. V takih razmerah živi danes blizu 2/3 svetovnega prebivalstva, zato sta slabo zdravje in zgodnja smrt vsakdanji pojav. Najbolj seveda so pri tem prizadete nosečnice in pa otroci. V svoji neobglenosti plačujejo visoke davke za življenje, bolehnostjo, zaostalim razvojem in nesposobnostjo za življenje.

Tragičen položaj mater in otrok v razvijajočih se delih sveta je za nas vse en sam silovit apel za uresničitev naloge, ki si jo je postavila SZO »Zdravje za vse do leta 2000«. In vendar je prava ironija in paradoks, da niti nimamo zanesljivih podatkov, ki bi nam dajali pravo sliko problemov teh zdravstveno in socialno najbolj izpostavljenih skupin prebivalstva. Mednarodno leto otroka, upajmo, bo spodbudilo tudi prizadevanje za izboljšanje osnovnih informacij o zdravju in zdravstvenih problemih najrevnejših in najbolj zapostavljenih skupin prebivalstva v svetu. Šele ti podatki bodo namreč dali osnovo za uspešno zdravstveno in socialno delo, usmerjeno tja, koder je potreba največja.

Statistične podatke o številu otrok na svetu, številu rojstev ter podatke o smrtnosti dojenčkov vsekakor imamo. Zaradi boljšega pregleda in razumevanja so podatki razdeljeni v 20 velikih področij, upoštevajoč možnosti za krajše ali daljše preživetje po rojstvu. Vendar se tudi v tej razdelitvi neizogibno skriva mnogo krajevnih posebnosti, kajti revno in zaostalo prebivalstvo najdemo v vseh deželah, v daljnjih in odročnih divjinah kakor predmestjih velemest. Na drugi strani pa nam prav ta razdelitev kaže tudi velikanske razlike med posameznimi deli sveta, predvsem v predelih (Afrika in Južna Azija), kjer povprečna življenjska doba ne dosega 60 let, in pa ostalim svetom, kjer je ta doba občutno višja. Čeprav živi na omenjenem področju le 41 % svetovnega pre-

bivalstva, pa prav v teh delih sveta živi polovica od 1500 milijonov otrok, kolikor jih je trenutno na svetu. Na teh delih sveta se dalje rodi 57 % od 122 milijonov otrok, kolikor se jih rodi vsako leto na vsem svetu. 77 % od 12 milijonov otrok, ki umro vsako leto, jih umre samo v omenjenih deželah in zagotovo 90 % otrok, ki umro v najnežnejši otroški dobi, umre spet prav v teh deželah. Medtem ko je možnost, da otrok umre, preden doseže adolescenco v razvitih deželah 1:40, je v nekaterih afriških deželah komaj 1:2, 50 otrok od 100 ne dočaka svoje zrelosti, ne zraste do odraslega človeka! Smrtnost otrok je ogromna. V skoraj celotni Afriki prispevajo 2/3 vseh smrtnih primerov otrok prav otroci do 5. leta svoje starosti. V nekaterih predelih razvijajočega se sveta pade razmerje na skoraj 1/4, vendar je tudi ta številka še izredno visoka, če vemo, da znaša v razvitih deželah samo 5 ali celo manj odstotkov.

Okolje in zgodnja smrt

Za dojenčke in majhne otroke je vzrok smrti zelo odvisen od okolja, v katerem živijo. Nezdostna hrana, nevarnost okužbe z nalezljivimi boleznimi ter pomanjkljiva higiena in zdravstveno varstvo so glavne ovire za otrokov zdrav razvoj, ovire, s katerimi se otrok sam nikoli ne more spoprijeti niti se jim ne sam izogniti. Zato gledamo na smrtnost dojenčkov ne samo kot na najznačilnejši kazalnik zdravstvenega stanja otrok, pač pa tudi kot na pokazovalca stopnje splošnega socialnega razvoja neke družbe. Statistični podatki nam kažejo velike razlike, ki obstajajo med posameznimi dežalami in pokrajinami v razvoju, ne glede na umrljivost dojenčkov in umrljivost otrok v zgodnji otroški dobi. Nikakor pa nam seveda ne dajejo popolne slike o izgubljenih mladih življenjih zaradi raznih rizičnih dejavnikov, ki jih še posebej prinašata revščina in neznanje.

Te nevarnosti se pojavljajo že pred otrokovim rojstvom in so pogojene v zdravstvenem stanju in varstvu vsake matere. Če je mati nedohranjena, če je premlada ali prestara, če od rojstva njenega zadnjega otroka nista potekli niti dve leti, če že ima štiri ali več otrok in če med nosečnostjo ni deležna niti osnovnega varstva in skrbi, so možnosti za splav, rojstvo mrtvega otroka ali dojenčkovo smrt v prvih tednih po rojstvu, bistveno večje. Perinatalna umrljivost (tj. umrljivost od 28. tedna nosečnosti pa do konca 1. tedna otrokove starosti) se giblje v razmerju 1:5 med najnižjim in najvišjim znanim nivojem. Čeprav zajema perinatalno obdobje manj kot 0,5 % povprečne življenjske dobe, pa je smrtnost v nekaterih deželah v razvoju prav v tem obdobju veliko večja kot pa smrtnost v naslednjih 30 letih.

Veliko nevarnostnih dejavnikov, ki odločajo o perinatalni umrljivosti, ogroža življenje mater in zahteva visoko umrljivost tudi med njimi. Smrt vsake matere pa pomeni hkrati tudi nevarnost za

njihove osirotele otroke. Neustrezna pomoč pri porodu, upoštevajoč kriminalne splave seveda prav tako povečujejo smrtnost med materami, ki znaša od manj kot 5 na 100.000 porodov v najbolj privilegiranih področjih, vse do 1.000 na 100.000 v nekaterih zaostalih deželah.

Po prvem tednu otrokovega življenja igra okolje zelo pomembno vlogo pri umrljivosti dojenčkov in majhnih otrok. Infekcija novorojenčkov s tetanusom pobira visok davek prav v prvih tednih otroških življenj. V nekaterih predelih sveta, kjer je preventivna dejavnost v zvezi z imunizacijo zoper tetanus nezadostna ali pa je sploh ni, tudi do 10 % živo rojenih otrok umre za to boleznijo. Driska in pljučnica »neznanega porekla« ali pa tista, ki jo povzroča mikroflora in ki na srečo ni patogena, so povsem vsakdanji pojav med otroki, ki so izpostavljeni sovražnemu in nezdravemu vplivu okolja. Število smrtnih primerov, ki bi sicer lahko bila zgolj malenkostna obolenja, se lahko ob pomanjkljivi osnovni negi (in to le zaradi pomanjkanja sredstev, nevednosti ali pa obojega skupaj) dramatično poveča. Za mnoge otroke je nedohranjenost samo še dodatni dejavnik, ki poveča škodljive vplive infekcije.

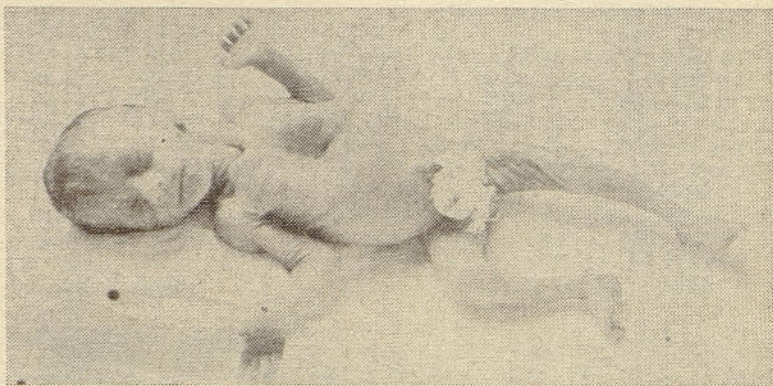
Dojenje je zelo razširjena oblika prehranjevanja dojenčkov med prebivalstvom dežel v razvoju, s čimer je vsaj do neke mere zagotovljena zadostna prehrana otrok v prvih šestih do devetih mesecih življenja. Toda, ko otrok odraste toliko, da mu je potrebna še dodatna hrana, je pomanjkanje primerne hrane oziroma pomanjkanje sredstev za nakup te hrane, ob tem pa še zakoreninjene navade in tabuji v zvezi z otrokovo prehrano sploh, tolikšno, da je nezadostna in nepravilna prehrana otrok edina razumljiva posledica. Na ta način nedohranjenost, če ne že sploh

dejstva, da je poporodna umrljivost 20-krat večja v deželah z višjim nivojem kot v tistih z nižjim.

Kot je razvidno iz statističnih podatkov, je umrljivost v času od 1. do 4. leta starosti še vedno precejšnja, vendar veliko nižja od umrljivosti dojenčkov v 1. letu življenja. To velja za vse populacije. Vzroki za visoko poporodno umrljivost so tudi osnovni vzroki za umrljivost v drugem in tretjem letu otrokovega življenja. V nekaterih deželah Afrike in ponekod, kjer je podaljšano dojenje obvarovalo dojenčke prezgodnje nedohranjenosti in nekaterih infekcij, lahko umrljivost v 2. letu starosti doseže isto stopnjo kot umrljivost dojenčkov. Nalezljive otroške bolezni kot so ošpice, oslovski kašelj in driska, prizadenejo največ otrok v tem starostnem obdobju in lahko vodijo do visoke umrljivosti prav pri nedohranjenih otrocih. V času lakote je npr. v Sub-Sahelu umrljivost za ošpicami dosegla skoraj 50 %, kar je v velikem nasprotju s 7 do 10 %, ki jih sicer najdemo v tropski Afriki, ki je pa že tako ali tako bistveno višja kakor pri večini drugih ljudstev. Ker se je umrljivost v letih od 1. do 4. starostnega leta v večini držav zmanjšala na minimum, so razlike med deželami z zelo nizkim in deželami z zelo visokim razvojnim nivojem zelo velike, ponekod tudi do 50-krat večje.

Glavni vzroki umrljivosti otrok

Po vsem doslej zapisanem in povedanem je očitno, da se razlike v umrljivosti dojenčkov in majhnih otrok ne kažejo samo v številu umrlih, ampak tudi v glavnih vzrokih za to umiranje. Naravnost porazen je delež driske in infekcije dihalnih organov med vzroki za umrljivost otrok skozi vse otroštvo. Obema tesno sledijo nalezljive (a vsekakor prepričljive), kot sta o-

stradanje, še dodatno povečujeta dovzetnost za razne infekcije, kar spet zmanjšuje otrokove možnosti za obstoj.

Študije o umrljivosti otrok v otroški dobi v obeh Amerikah so pokazale, da so pri nič manj kot pri 57 % otrok, ki so umrli, preden so dosegli svoj peti rojstni dan, ugotovili kot osnovni ali vsaj odločilni vzrok smrti prav nedohranjenost, in to večinoma nedohranjenost v prvih 12 mesecih življenja. Vpliv škodljivih zunanjih dejavnikov na umrljivost v tem odločilnem obdobju življenja lahko prevzamemo tudi iz

slovski kašelj in pa ošpice. Po 5. letu starosti se navedenim vzrokom pridružijo še nezgode, bodisi nezgode doma ali pa v prometu. V razvitih deželah je smrtnost zaradi infekcije zelo redka, posebno po prvih nekaj letih življenja, ko nezgode prevzamejo vodilno vlogo med vzroki. Vsi drugi pomembnejši vzroki so take narave, da jih je težko preprečiti ali zdraviti, saj gre za prirojene anomalije, novotvorbe in srčna obolenja. Seveda so za te bolezni dovzetni tudi otroci v za-

(Nadaljevanje na 5. strani)

O delu krajevne skupnosti Spodnji del Hrastnik

IZ POROČILA ZA MANDATNO OBDOBJE 1975—1979

Po statutu je v tem mandatnem obdobju deloval v krajevni skupnosti Spodnji del Hrastnik 42-članski zbor delegatov, ki so mu bile odgovorne komisije oziroma odbori in izvršni svet. Udeležba na sejah organov, prav tako pa tudi na zborih občanov dostikrat ni bila zadovoljiva.

Komisije kot npr. komisija za kulturo in rekreacijo, za zdravstvo, socialno skrbstvo in otroško varstvo, za komunalne zadeve in finančna vprašanja ter svet potrošnikov še niso zaživele, kot bi bilo pričakovati. Svoje delo pa je redno opravljal poravnalni svet, ki je tekoče obravnaval vse spore občanov na terenu. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da so bili takšni primeri maloštevilni.

Tudi z udeležbo na sejah izvršnega sveta ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Na zborih, ki so bili sklicani, so bili obravnavani in rešeni predvsem komunalni problemi, ki niso terjali mnogo sredstev. Večje investicije, načrtovane v vsakoletnih programih, so bile zaradi stalnega pomanjkanja sredstev, neizvedljive.

V krajevni skupnosti je v skladu z ustreznimi zakoni in statutom KS formiran tudi odbor za ljudsko obrambo, v okviru katerega se povezuje še narodna in civilna zaščita. Z ozirom na družbeni poudarek temu področju tudi krajevna skupnost posveča vso skrb, tako da ta dejavnost v okviru krajevnih skupnosti poteka v redu. Težave so v kadrovanju. Delavci imajo namreč svoje obveznosti tudi v okviru združenega dela.

Na občinski skupščini in skupnosti krajevnih skupnosti je KS zastopala 15-članska delegacija. V okviru samoupravnih interesnih skupnosti pa deluje za to področje še 7 delegacij. V lanskem letu so bile izvedene tudi nove volitve. Sedaj pa nas čaka še izvolitev organov za samo krajevno skupnost, tj. skupščino in izvršni svet.

Opaziti je, da se preko delegatskih odnosov problematika obravnava v okviru občinske skupščine, da pa se vse pre malo vrača in obravnava na terenu krajevnih skupnosti. Premalo je tudi neposrednih stikov med organizacijami združenega dela in krajevno skupnostjo, kot je bila to praksa v preteklosti. Tudi sodelovanje in povezovanje z družbenopolitičnimi organizacijami ter društvi na terenu še ni na zadovoljivi ravni.

Kljub tem ugotovitvam je politična situacija med krajanji zadovoljiva, kar dokazuje tudi dva uspešno izvedena referenduma v občini za uvedbo samoprispevka: za izgradnjo zdravstvenega doma — 2. stopnje in za ureditev otroškega varstva in cest. Nadalje bi bilo potrebno omeniti še posojilo za ceste SRS in občinske volitve.

Da je situacija odziva in aktivnosti bila pomanjkljiva, je po našem mnenju več vzrokov. Srečujemo se s stalnim pomanjkanjem finančnih sredstev, saj tako nismo mogli realizirati ničesar, kar smo načrtovali v programih. Dve organizaciji združenega dela za to

področje: Steklarna in SGP sta v težki gospodarski situaciji.

Večina delegatov je tudi aktivno zaposlena in v svojih temeljnih organizacijah na sejah obravnava vsa vprašanja in probleme, ki se obdelujejo tudi v krajevni skupnosti, zaradi te dvojnosti pa potem aktivno v krajevni skupnosti pojema.

Nadaljnji vzrok je urbanistični načrt razvoja naše krajevnih skupnosti. V njem se predvideva samo razširitev industrije, ne pa tudi gradnja stanovanj. Razumljivo je, da je bil takšen načrt napravljen zaradi prevelikega onesnaženja zraka TE Trbovlje. Z izgradnjo dimnika pa se je stanje precej izboljšalo. Menim, da bi bilo potrebo razmišljati v smeri nadaljnje izgradnje stanovanj. Sedanja gradnja namreč poteka le v zgornjem delu Hrastnika in na Dolu, tako da je v naši krajevni skupnosti več zaposlenih kot prebivalcev. Mlajše aktivno prebivalstvo z družinami si želi

in se preseljuje v novozgrajena stanovanja v zgornji del Hrastnika. V naši krajevni skupnosti tako stanujejo le začasno in se ne zanimajo za dogajanja v njej. To se nanaša tudi na kadrovske probleme v krajevni skupnosti. V stara stanovanja v našem predelu pa se pretežno vseljujejo delavci iz drugih republik, ki se ne vključujejo v aktivnost krajevnih skupnosti, pri čemer je res tudi to, da smo še premalo storili, da bi jih za to delo zainteresirali.

Zaradi odseljavanja mladih in njihovih družin ostaja na tem področju pretežno starejše prebivalstvo in upokojenci, od katerih tudi ne moremo pričakovati, da bodo nosili pretežno breme aktivnosti.

Dobro znani so tudi prostorski problemi krajevnih skupnosti, ki bi jih potrebovala za svoje normalno delovanje. Da bi ta problem delno rešili, je bila adaptirana bivša delavnica na sedežu

krajevnih skupnosti — vzdava novih oken in predelnih sten, višina sredstev za ta dela pa je znašala 41.364 din. V ta namen krajevna skupnost ni imela nobenih sredstev. Na prošnjo vsem trem OZD je TKI prispevala 30.000 din. Dokončna ureditev pa še terja sredstva. Steklarna Hrastnik je zato pred kratkim odobrila sredstva za ureditev tal v vseh prostorih, ker so sedanja dotrajana.

Skupnost krajevnih skupnosti, ki zbira prispevek na zaposlenega delavca 300 din letno, naši krajevni skupnosti ni mogla nakazati nobenih sredstev v ta namen, ker je pokrila dve veliki investiciji (cesta v Prapretnem in Turju) in je morala ustanoviti skupno strokovno službo za vodenje knjigovodstva vseh krajevnih skupnosti v občini. Omeniti je potrebno, da vse organizacije združenega dela ne nakazujejo redno ta prispevek na skupnost.

Julij Smodič

ZDRAVJE OTROK DANAŠNJEGA SVETA

(Nadaljevanje s 4. strani)

ostalih deželah, vendar infekcijske bolezni ostajajo glavni vzrok za veliko umrljivost majhnih otrok.

V večini dežel se je perinatalna umrljivost in umrljivost otrok zadnja leta nekoliko znižala, pač zaradi izboljšane perinatalne in obporodne tehnologije, še zlasti ker je oboje vse bolj razširjeno. Ostajajo pa seveda še vedno znatne razlike v umrljivosti dojenčkov in perinatalni umrljivosti glede na socialnoekonomski status v nerazvitih deželah.

Rast in razvoj otrok

Smrt otrok in njihovih mater je dejansko najbolj dramatična posledica slabega zdravja, so pa še druge posledice, ki lahko prizadenejo otroka in ga spremljajo skozi vse življenje. Okvare, ki jih majhnemu otroku prizadenejo razne infekcije in pa nedohranjenost v najnežnejših letih, se pokažejo v zaostalem fizičnem in psihičnem razvoju, česar največkrat nikoli ne more nadomestiti, pa je zato prikrajšan za polno in aktivno življenje odraslega človeka, revščina, neznanje in slabo zdravje tvorijo torej začarani krog, ki zajema generacijo za generacijo, krog, iz katerega se posameznik sam nikoli ne more iztrgati.

Neverjetno pogosta je vso današnjo generacijo rojevajočih se otrok je nizka obporodna teža. Število otrok, ki so ob rojstvu tehtali manj kot 2500 g, je neobičajno veliko. Danes vemo, da je pogostnost tega pojava pogojena z istimi sovražnimi materialnimi dejavniki in dejavniki okolja, ki odločajo tudi o stopnji perinatalne umrljivosti, še posebej pa je pogojena s prehrano nosečnic. Prav tako se je pokazalo, predvsem seveda v vseh razvitih deželah, da je nizka obporodna teža novorojenčkov značilna za otroke mater — kadilk. Vsako leto se rodi okrog 2 milijona otrok s

prenizko obporodno težo, večina teh seveda v nerazvitih deželah. Razmerje med ustrežno in prenizko obporodno težo se giblje od nekako 4 % v razvitih do prek 30 odstotkov v zaostalih deželah. O tem nam govori tudi tabela 3, ki nam hkrati kaže, da se obporodna teža nasploh povsod znižuje. Splošno pa je znano, da je prav obporodna teža odločilnega pomena, ali bo otrok preživel kritična leta ali ne. Umrljivost novorojenčkov z nizko obporodno težo je namreč 20-krat večja kakor umrljivost otrok z normalno obporodno težo, zato seveda vsaka nižja obporodna teža pomeni manjšo možnost za preživetje.

Prav zaradi teh razlogov nam je vse bolj jasno, da prav preproste meritve velikosti in teže od rojstva skozi vso mlajšo otroško dobo, dajejo kaj zanesljive podatke o zdravstvenem stanju otrok. Ne samo, da je lažje priti do teh podatkov, kakor do podatkov o umrljivosti novorojenčkov, nas že sam postopek, ko zbiramo te podatke, opozarja in hkrati navaja na pravočasne preventivne ukrepe bodisi za posameznega prizadetega otroka ali pa za otroke v celoti.

Kaj smo storili za boljše zdravje otrok?

Iz gornjih razmišljanj o zdravstvenih problemih otrok nam je jasno, da noben posamezni zdravstveni program niti ne nobena osamljena akcija ne moreta rešiti nakazanega problema. Pravo »leđeno goro«, katere eden vršičkov je vsekakor umrljivost novorojenčkov, tvorijo revščina, lakota, neznanje in druge socialno-ekonomske bolezni, ki jih uspešno lahko premagamo samo s široko razvejenim programom, ki bo segel prav v korenine tega zla.

Kakor je dejal dr. H. Mahler, generalni direktor SZO, so glavni elementari, s katerimi bomo lahko dosegli zdravje za vse: za-

dostna prehrana, zdrava in pred insekti ter glodalci varna stanovanja, zdrava pitna voda za osebno higieno, urejeni prostori za odpadke, zdravstvene postaje za nosečnice, pomoč pri porodu, nega dojenčkov, načrtovanje družine, varstvo novorojenčkov in majhnih otrok vključno z dodatno prehrano, imunizacija proti nalezljivim boleznim (predvsem glavnim otroškim nalezljivim boleznim), prevencija in nadzor nad lokalnimi endemičnimi boleznimi, prva pomoč ljudem vseh starostnih skupin bodisi v nezgodah ali boleznih, in pa seveda možnost za zbiranje pravih in porabnih podatkov o zdravstvenih problemih ter načinih, kako te probleme preprečiti ali jih vsaj omejiti!

Ta seznam je lahko narejen s posebnim poudarkom na zdravstvenem stanju otrok in naj vsebuje: zdravstveno izobrazbo staršev (in mladine) glede na vse aspekte v zvezi z obnavljanjem zdravja, prehrano nosečnic, izboljšanje pomoči pri porodih in morebitnih obporodnih komplikacijah, pomembnost dojenja in pravilni prehrani po odstavljanju od prsi, nadzor nad rastjo novorojenčkov in majhnih otrok.

Da smo se uspešno vključili in dosegli cilj, ki ga pred nas postavlja geslo »Zdravje za vse do leta 2000«, bi morala umrljivost novorojenčkov pasti najmanj od 50 na 1000 živo rojenih, pričakovana življenjska doba vsakega novorojenčka pa bi se morala dvigniti na več kot 60 let v vseh delih sveta.

ZAHVALA

Ob odhodu iz podjetja se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD 3 za prejetost darilo. Pri vašem nadaljnjem delu vam želim obilo uspeha.

Anka Jazbinšek

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Pred nami je osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju oziroma preobrazbi vzgojno-izobraževalnega sistema v naši republici. Če pogledamo povzetek osnutka zakona o usmerjenem izobraževanju, opredeljuje:

1. V temeljnih določbah opredeljuje usmerjeno izobraževanje in njegov položaj v združenem delu. Pri tem je bistvenega pomena zlasti opredelitev izhodišč, družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov ter način uresničevanja družbenega interesa na področju usmerjenega izobraževanja.

2. Določitev temeljnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju usmerjenega izobraževanja, ki jih delavci urejajo s samoupravnimi sporazumi tako, da je delavcem v temeljnih organizacijah v celoti zagotovljena pravica, odločiti o svojem dohodku, delavcem na področju vzgoje in izobraževanja pa enak družbeno-ekonomski položaj.

3. Opredeljevanje vzgojno-izobraževalnih storitev in njihovo sestavo, elemente cen in nekatere druge pogoje svobodne menjave dela. Določa obveznosti temeljnih organizacij za planiranje izobraževalnih in kadrovskih potreb in izobraževalne dejavnosti ter oblikovanje skupnih strokovnih organov uporabnikov in izvajalcev pri PIS (posebni izobraževalni skupnosti).

4. Naloge temeljnih organizacij, da s samoupravnimi splošnimi akti uredijo pravice in obveznosti delavca, ki se izobražuje, zlasti pravico do odsotnosti z dela, pravico do nadomestila osebnega dohodka in drugih pogojev za uspešno izobraževanje.

5. Določanje splošnih pogojev za vključitev izobraževanja po vzgojno-izobraževalnih programih in sicer kot splošen pogoj za vključitev v visoko izobraževanje tudi uspešno opravljen nadaljevalni izpit in delovne izkušnje.

6. Samoupravna organiziranost izobraževalne dejavnosti, povezovanje izobraževalnih organizacij, obvezno združevanje višjih in visokih šol v univerze, ustanavljanje izobraževalnih organizacij ter izvajanje novih vzgojno-izobraževalnih programov.

7. Upravljanje izobraževalnih organizacij v sodelovanju delavcev-delegatov, učencev oz. študentov, staršev in uporabnikov v svetu izobraževalne organizacije in način delegiranja v svet.

8. Pravice in obveznosti učencev oziroma študentov in drugih udeležencev izobraževanja ter vpis v izobraževanje.

9. Obveznosti izobraževalnih organizacij za vsakoletno analizo učinkovitosti dela in poslovanja ter nadzor nad uresničevanjem dejavnosti usmerjenega izobraževanja, ki obsega nadzor nad zakonitostjo dela izobraževalnih organizacij in nadzor nad uresničevanjem vzgojno-izobraževalnih programov.

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU V STEKLARNI HRASTNIK

V delovni organizaciji Steklarna Hrastnik je stekla javna raz-

prava o osnutek zakona oziroma organizaciji usmerjenega izobraževanja v regiji, s poudarkom izobraževanja kadrov v steklarski industriji. Ta program zlasti opredeljuje izobraževanje naslednjih izobraževalnih smeri:

- kovinarsko predelovalno stroko in strojništvo,
- rudarsko stroko,
- električno stroko,
- blagovni in denarni promet,
- gostinstvo in turizem,
- upravno administrativno stroko,
- zdravstvo, šolstvo,
- gradbeništvo,
- kemično industrijo in
- steklarstvo.

Glede na specifičnost izobraževanja steklarskih kadrov bomo morali izdelati akcijski program vključevanja oziroma interesov delavcev v temeljnih organizacijah na področju izobraževanja. Ta program mora vsebovati:

1. Kadrovska izobraževalna komponenta v srednjeročnih in dolgoročnih planih razvoja temeljnih organizacij, in sicer:

- kakšno je zatečeno stanje kadrov,
- izobrazbena struktura zaposlenih,
- potreba po enostavni in razširjeni kadrovski reprodukciji,
- izobraževanje delavcev zaradi napredka tehnologije,
- funkcionalno izobraževanje za konkretna dela in naloge,
- naložbe v kadre in znanje kot element gospodarjenja in prizadevanj za dvig produktivnosti dela.

2. Organizacija kadrovske in izobraževalne službe v DO ter usposobljenost za uresničevanje izobraževalne funkcije.

3. Glede na preobrazbo vzgojno-izobraževalnega sistema razmisliti o organizaciji izobraževalnega centra v DO.

4. Izdelava ocene o možnosti za uresničevanje določenih vzgojno-izobraževalnih nalog v DO Steklarne Hrastnik ali v okviru Poslovne skupnosti, in sicer:

- finalizacija izobraževanja o^o delu,
- strokovno usposabljanje in funkcionalno izobraževanje,
- permanentno strokovno usposabljanje delavcev,
- potrebe in možnosti za organizacijo proizvodnega dela,
- organizacija praktičnega pouka,
- proizvodna in druga delovna praksa učencev srednjih šol.

Opomba: Glede na specifičnost proizvodnje oz. predelave steklene taline v naši delovni organizaciji je nujno potrebno se opredeliti, kako koristiti storitve izvajalca izobraževanja steklarskega šolskega centra v Rogaški Slatini. SSC kot matična šola za področje steklarstva nam lahko izobražuje industrijske profile kadrov, in sicer prek dislociranih oddelkov v Hrastniku s tem, da učenci dobijo teoretično osnovo v matični šoli, praktični pouk pa bi se odvijal v delavnicah naše delovne organizacije glede na specifičnost predelave.

5. Kadrovska in materialna pomoč temeljnih organizacij izobraževalnim organizacijam pri izva-

janju vzgojno-izobraževalnih programov, in sicer:

- inštruktorji praktičnega pouka oziroma proizvodnega dela,
- opremljanje delavnic in laboratorija vzgojno-izobraževalne organizacije,
- 6. Analize samoupravnih aktov z vidika kadrovskih in izobraževalnih potreb temeljnih organizacij, in sicer:
- permanentno strokovno usposabljanje delavcev,
- strokovno usposabljanje na delu,
- usmerjanje delavcev v izobraževanje ob delu in iz dela,
- kadrovske štipendije.

Glede na določila 29. in 30. člena osnutka zakona o usmerjenem izobraževanju morajo izobraževalne organizacije s samoupravnimi sporazumi ali pogodbami urediti obveznosti in odgovornosti s tistimi temeljnimi organizacijami uporabnikov, ki v skladu z osnutkom zakona in vzgojno-izobraževalnimi programi izvajajo dele teh programov, in sicer:

- praktični pouk,
- ali druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela kot praktično poučevanje, proizvodno delo in proizvodna oziroma delovna praksa.

Opredeljeno je tudi, da morajo izvajalci praktičnega pouka zagotoviti udeležencem v času poučevanja:

- redno delo,
- zavarovanje za primer nesreče pri delu,
- nagrado v sorazmerju s prispevkom k dohodku temeljne organizacije.

Iz tega izhaja, da moramo v temeljnih organizacijah oziroma v delovni organizaciji Steklarna Hrastnik razrešiti naslednja vprašanja:

1. Kdo bo odgovoren v temeljnih organizacijah oz. v DO za izvajanje praktičnega pouka.

2. Ali imamo pedagoško-andragoško usposobljen kader oziroma kako bomo ta kader pridobili in čimprej usposobili.

3. In končno, koliko sodelavcev potrebujemo za uresničitev tega določila.

Glede na določila 31. člena osnutka zakona mora temeljna organizacija na podlagi ugotovljenih potreb po izobraževanju ter v skladu s sposobnostmi, interesi in doseženimi delovnimi in izobraževalnimi rezultati, usmerjati svoje delavce v izobraževanje ob delu in iz dela.

Na podlagi tega določila moramo ugotoviti oziroma se opredeliti v temeljnih organizacijah:

1. Ali imamo zbrane interese zaposlenih delavcev po nadaljnem izobraževanju.

2. Ali so ti interesi posameznikov usklajeni z interesi temeljne organizacije oz. DO kot celote.

3. Ali imamo pregled nad zaposlenimi o možnostih poklicnega napredovanja, kar bi vplivalo na zmanjšanje fluktuacije.

4. Kakšne vrste izobraževanja zaposlenih bi bile najbolj primerne za naše temeljne organizacije.

5. Kakšne pogoje bomo nudili zaposlenim, ki se želijo izobraževati.

Določila 43. in 44. člena osnutka zakona predvidevajo vertikalno zgradbo vzgojno-izobraževalnih programov posameznih strok z vidika predvidene klasifikacije del in nalog po zahtevnosti (kategorizacija zahtevnosti del in nalog) skupnih značilnosti, ciljev in vsebine izobraževanja ter možnih načinov in pogojev pridobivanja strokovne izobrazbe. Vertikalna zgradba predvideva osem kategorij v enotni klasifikacijski lestvici.

(Nadaljevanje prihodnjic)

V. F.

PRAZNOVANJE 22. JULIJA — DNEVA VSTAJE IN STEKLARSKEGA PRAZNIKA

Kot proslavljamo že leta tako pomemben datum — vstajo slovenskega naroda, s katerim smo v naši delovni organizaciji povezali tudi steklarski praznik, vas konferenca sindikata Steklarne Hrastnik in osnovne organizacije sindikata temeljnih organizacij in delovne skupnosti vabijo

NA PROSLAVO IN TOVARIŠKO SREČANJE V GORE,
DNE 21. JULIJA 1979 DOPOLDNE.

Na prireditve vabimo tako delavce delovne organizacije kakor tudi upokojeince Steklarne Hrastnik.

Vsak delavec bo dobil pri izplačilu osebnih dohodkov 15. julija bon za malico, ki ga bo lahko koristil v Gorah. V primeru, da boste zadržani ali zaposleni tega dne, lahko bon izkoristite v delovni organizaciji.

Upokojeenci, ki se bodo tega dne udeležili proslave, bodo prejeli bone v Gorah.

VABLJENI!

IZVRŠNI ODBOR KONFERENCE
OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA
DELovNE ORGANIZACIJE
STEKLARNE HRASTNIK

Vaja enot civilne zaščite v Podkraju

V okviru praznovanja obletnice civilne zaščite, ko je bil 20. junija 1955. leta sprejet zakon o ljudski obrambi in začrtal temelje in rezultate za zaščito pri reševanju prebivalstva in materialnih dobrin v naravnih nesrečah in izrednih razmerah, so enote civilne zaščite krajevnih skupnosti v okviru občinskega štaba civilne za-

ščite Hrastnik preizkusile svoje sposobnosti na združeni vaji, ki je bila v Podkraju, dne 23. 6. 1979 ob 16. uri.

S predpostavko, da so sovražna letala z bombami poškodovala skladišča steklarne v Podkraju ter stanovanjski blok Podkraj 91, so pri reševanju nastopale združene gasilske enote iz Hrastnika, ekipa za radiološko-biološko in kemično zaščito, tehnično-reševalna enota in enota prve medicinske pomoči.

V vaji je nastopalo 120 članov enot civilne zaščite, ki so praktično dokazale, da so tako organizacijsko, tehnično in strokovno sposobne akcijsko nastopati pri reševanju prebivalstva in materialnih dobrin v naravnih in drugih nesrečah in izrednih razmerah. Številni gledalci in opazovalci so z zanimanjem spremljali nastop in delo reševalnih enot civilne zaščite in sami lahko sproti ocenili uspešnost nastopajočih enot civilne zaščite.

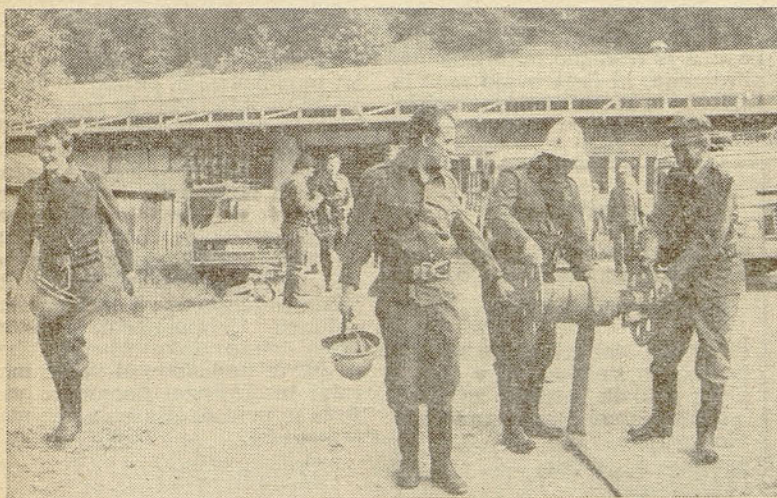
Ugotavljamo, da vedno bolj prihaja do izraza uspešna pripravljenost občanov, in to predvsem v okviru krajevnih skupnosti ter delovnih organizacij. Postopno se tudi člani civilne zaščite organizacijsko in strokovno izpopolnjujejo v svrhu stalne pripravljenosti. Vse enote CZ se vključujejo tudi v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti« za preizkus, ki bo dne 29. in 30. septembra 1979 v vseh enotah.

Člani CZ ugotavljajo količino radioaktivnosti območja

Gasilske enote pri gašenju požara na objektu skladišča

Gasilska enota po opravljeni uspešni vaji

VAŽNO OBVESTILO

Z namenom, da se preprečijo nepotrebne komplikacije pri uveljavljanju bolniškega staleža, opozarjamo vse zaposlene v Steklarni Hrastnik na dosledno izvajanje spodaj navedenih določil samoupravnega sporazuma med zdravstvenimi skupnostmi v SFRJ.

Samoupravni sporazum med zdravstvenimi skupnostmi SFRJ (Uradni list SFRJ 60/78) določa, da mora zdravnik, ki sprejme v bolniški stalež delavca iz druge zdravstvene skupnosti, V ROKU 3 DNI POSLATI USTREZNO MEDICINSKO DOKUMENTACIJO TEJ ZDRAVSTVENI SKUPNOSTI. Hranarinsko nakazilo brez ustrezne dokumentacije ne opravičuje staleža.

Ustrezna dokumentacija je zdravniško potrjeno oziroma izvid v anamnezo, statusom, izvidi objektivnih preiskav, diagnozo, terapijo, datumom sprejema v stalež, datumi vseh pregledov in morebitnim datumom zaključka staleža.

— 0 —

Samoupravni sporazum između zdravstvenih zajednica SFRJ (Sl. L. 60/78) određuje, da mora lekar, koji primi na bolovanje radnika iz druge zdravstvene zajednice, da U ROKU 3 DANA POSALJE ODGOVARAJUĆU MEDICINSKU DOKUMENTACIJU toj zdravstvenoj zajednici. Doznaka za bolovanje bez odgovarajuće dokumentacije radniku ne opravdava bolovanje.

Odgovarajuća dokumentacija je lekarska potvrda odnosno nalaz sa anamnezom, statusom, nalazima objektivnih pretraga, dijagnozom, terapijom, datumom otvaranja bolovanja, datumima svih pregleda i eventualnim datumom zaključivanja bolovanja.

DELOVNA DOBA S POVEČANJEM ZA NATIKALKE IN IZPIHALKE — OBVESTILO

V okviru aktivnosti za uveljavitev beneficirane delovne dobe za dela in naloge v steklarstvu je pred nami še nepopolno izvršena naloga za priznanje beneficirane delovne dobe natikalkam in izpihalkam.

V preteklosti je bil že tudi za to področje izdelan elaborat in predložen ustrezni komisiji v okviru skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zaradi strožjih predpisov za uveljavitev pravic s tega področja je bil elaborat zavrnjen kot nepopoln.

Glede na sprejeta stališča delavcev in sindikata delovne organizacije Steklarne Hrastnik, da se aktivnost za priznanje delovne dobe s povečanjem za te delavke izvede do konca, je bil v Rogaški Slatini dne 26. 5. 1979 sklican sestanek s strokovnimi delavci — zdravniki in predstavniki delovnih organizacij: Steklarne Boris Kidrič Rogaška Slatina, steklarne Hrpelje Kozina in Steklarne Hrastnik, na katerem smo se dogovorili, kako naj bi vse potrebne aktivnosti v zvezi z enotno metodologijo za to področje stekle. Formiran je bil odbor predstavnikov posameznih delovnih organizacij, ki so zadolženi za kontaktiranje z zdravstveno službo in zbiranje določenih podatkov. Za predsednika odbora in koordinatorja med vsemi sodelujočimi je bil določen tov. Franc Vidovič. Ostali člani:

- za steklarne Boris Kidrič — Jovo Tišma,
- za steklarne Hrpelje — Peter Marc,
- za steklarne Hrastnik — Jasna Kosm.

Na sestanku je bil prisoten tudi recenzor SPIZ dr. Bogdan Čadež. Ponovno izdelavo elaborata bosta izdelali delovni organizaciji Steklarna Hrastnik in steklarne Boris Kidrič iz Rogaške Slatine, vključujoč steklarne Hrpelje.

Potrebno zdravstveno dokumentacijo in analizo zdravstvenega stanja za delavke naše delovne organizacije bo pripravil dr. Jože Toplak.

V naši delovni organizaciji — TOZD I, ročna in polavtomatska predelava steklene mase je potrebno izvršiti še meritve ekoloških razmer za ta dela in naloge, kot to zahteva metodologija za izdelavo elaborata.

Sestanek v zvezi s to aktivnostjo je bil organiziran tudi s predstavniki skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS in sekretarjem republiškega sindikata delavcev kemične industrije dne 4. junija 1979, na katerem smo jih seznanili z vsebino našega dogovora na sestanku v Rogaški Slatini ter s tem, da delo torej teče.

Jasna Kosm

Dragocene izkušnje in ugled

Letošnji Tabor slovenskih pevskih zborov je jubilejni — deseti. To pomeni, da ima že svojo lastno zgodovino, dragocene izkušnje in ugled, da ni samo oral kulturne ledine, pač pa tudi žel plovce, razširjajoč in poglobljajoč svoje kulturno poslanstvo z oživljanjem pesmi — ljudske, partizanske in umetne. Pevskima zboroma »Rašica« in »Zmaj«, ki sta pred desetletjem zapela na prvem Taboru v Sentvidu pri Stični, so se vsako leto pridruževali novi in novi pevski zbori, dokler niso zajeli celotnega narodnostnega ozemlja do zadnjih zaselkov slovenskega naroda v Porabju, na Koroškem in v Benečiji, ustvarjajoč tako pravo vseljudsko kulturno gibanje in eno naših največjih amaterskih glasbenih akcij. Na jubilejnem letošnjem Taboru je nastopilo že 163 pevskih zborov iz domovine in iz zamejstva, večtisoččlanski zbor pa je zapel na velikem koncertu v Šentvidu — ne samo prebivalcem šentviške okolice, ki jim nikoli ni bilo žal ne truda, ne lastnih sredstev za Tabor, na katerega so ponosni — pač pa tudi vsej slovenski in jugoslovanski kulturni javnosti. Da pomen prireditve že daleč presega slovenske meje, dokazuje tudi to, da je slavnostni uvodni pozdrav Taboru imel predsednik sekcije za kulturo pri predsedstvu Zvezne konference SZDL Jugoslavije tovariš Čangalović. Ta svetovno znani operni pevec-basist je v naši domovini in po vsem svetu znan tudi kot

borec in graditelj takih socialističnih družbenih odnosov, ki nenehno vključujejo v družbene smotre tudi boj za kulturni dvig množic. Cankanjevo misel, da je sleherni boj za družbeni in gospodarski napredek tudi kulturni boj, smo v času narodnoosvobodilnega boja uresničili tako, da je partizanska zmaga pomenila tudi najvišje kulturno dejanje slovenskega naroda. Danes gre za to, da bi socialistično samoupravljalsko gibanje vsebovalo vse sestavine vseljudskega kulturnega gibanja, da ne bomo živeli samo dobro, ampak tudi lepo. Ta plemeniti družbeni smoter, to veliko poslanstvo so imeli organizatorji jubilejnega Tabora v mislih, ko so se odločali, da ga letos posvetijo spominu in organizirajo v čast revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju, velikemu ljubitelju slovenske pesmi in glasbe ter iskrenemu prijatelju Tabora v Šentvidu. Med udeleženci in organizatorji pevskega zbora še vedno odmevajo njegove besede, »da je kultura slehernega naroda predvsem kultura vsakega človeka tega naroda«, ali pa misel, »da ni kultura samo v sprejemanju kulturnih vrednot, ampak predvsem v ustvarjanju teh vrednot«. Zborovska pesem je bila po mišljenju tovariša Kardelja prav tista oblika kulturnega ustvarjanja, ki lahko zajame največ ljudi. Prav zato, ker je Tabor v celoti s svojim delom potrdil te Kardeljeve misli, je moralno upravičen, da letošnje srečanje

Častni gostje — med njimi član predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, član predsedstva SRS Marjan Breclj, Miroslav Čangalović, Ladko Korošec in drugi

Člani našega pevskega zbora v slavnostni povorki v Šentvidu pri Stični

zborov posveti spominu in slavi največjega državnika v povojni zgodovini slovenskega in jugoslovanskega naroda. Človek ni mrtev, dokler živi v našem spominu in v sleherni zapeti partizanski in ljudski pesmi na letošnjem Taboru pa tudi še v prihodnjih jubilejnih srečanjih bodo v srcih tisočih pevcev, v njihovem glasu in čustvih prisotne besede in obraz Krištofa, človeka, ki se je celo v času najhujšega boja za lastno življenje boril za lepše življenje drugih, za srečo majhnih ljudi in majhnih narodov.

Rekli smo že, da deset let Tabora pomeni, da si je prireditev že izoblikovala svojo lastno podobo, začrtala pot in tradicijo. Postala je resnično množična manifestacija, ki črpa svojo moč iz globoko zakoreninjenega smisla našega človeka za pesem — pe-

sem pa je spremljala našega človeka skozi tisoč let trajajoče trpljenje in boj za narodnosti in socialni obstoj, spremljala je kmečko puntarijo in delavske štrajke, še posebej našo narodnoosvobodilno borbo, zapore in taborišča, tolažila in bodrila je naše ljudi, zapela hvalnico svobodi in obnovi, vedno zvesta človeku, njegovi osvoboditvi in osvoboditvi njegovega dela, bratstvu med narodi in enotnosti delovnih ljudi. Danes daleč prek meja naše svobodne socialistične in neuvrščene domovine odmeva Prešernova »Zdravljica«, kot da je napisana za sedanjí čas, himna nazdravljajoča narodom, njihovi svobodi in ponosu s prijateljskimi sosedi okrog sebe. Vendar Tabor, ta velika manifestacija, pa naj je še tako blizu interesom in željam našega ljudstva, ni nastala in tudi v prihodnje ne bo organizirana sama po sebi, pač pa kot rezultat velikega žrtvovanja in tudi sposobnosti pripravljalnega štaba, zborovodij in pevcev, prebivalstva in posameznikov, krajevnih in občinskih samoupravnih in družbenih organizacij. V tem prostovoljnem, ljubiteljskem, amaterskem deležu vsakoletnemu Taboru pa je tudi dodatni veliki moralni in družbeni pomen te vse širše in mogočnejše kulturne manifestacije.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA KNEZA

se iskreno zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem v skladišču gotovih izdelkov za vso izkazano pomoč in razumevanje.

Zalujoča žena Vida, sin Jožek in hči Irenca

Mitja Ribičič
predsednik
Republiške konference SZDL

Občinska samoupravna skupnost za zaposlovanje

S tem prispevkom želim seznaniti bralce z dejavnostjo SSZZ na področju samoupravne organiziranosti, kot tudi z nekaterimi drugimi značilnostmi, s katerimi se srečuje občinska skupnost za zaposlovanje v Hrastniku.

Znano je, da je bil v preteklem 1978. letu zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti v SR Sloveniji spremenjen oziroma dopoljen. Osnovna kvaliteta novosti, katero je prinesel novelirani zakon, so občinske skupnosti za zaposlovanje. S preobrazbo skupnosti za zaposlovanje, ki je bila doslej regijska (18 občin v Ljubljanski regiji) se odločanje oziroma uresničevanje interesov s področja zaposlovanja v skladu z intencami zakona o združenem delu približuje delavcem in občanom v KS. Na osnovi tega zakona je bila 27. 12. 1978 ustanovljena občinska skupnost za zaposlovanje v Hrastniku, za kar se je odlo-

čila več kot polovica TOZD z več kot polovico zaposlenimi. Z ustanovitvijo občinske skupnosti so se sočasno formirali tudi vsi samoupravni organi, ki so potrebni za delovanje občinskih skupnosti.

Bivše enote oziroma sedanje občinske skupnosti so se dogovorile, da ustanove medobčinsko skupnost za zaposlovanje. Ta organ je ustanovljen na podlagi samoupravnega sporazuma, ki so ga sprejeli delavci v vseh osemnajstih občinah ljubljanske regije. Naloga medobčinske skupnosti je vodenje politike zaposlovanja, usklajevanje potreb in interesov delavcev in občanov med posameznimi občinami ter zagotavljanje racionalnosti strokovnega dela. Povezovanje v to skupnost je potrebno tudi zaradi uresničevanja dogovorjenih programov solidarnosti med delavci in delovnimi ljudmi iz več občin.

V zvezi s to samoupravno preobrazbo na področju zaposlovanja

pa je bilo tudi stališče, da je potrebno podrobneje opredeliti delovno področje strokovnih služb. Delovanje strokovnih služb mora biti sedaj v skladu z novo samoupravno organiziranostjo te skupnosti ob upoštevanju določil zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela. Prav gotovo pa je, da bodo morale občinske skupnosti organizirati strokovne službe tako, da bodo lahko izvajale vsebinsko in samoupravno usmeritev, ki jih sprejemajo delegatske skupščine. Mnogo bolj kot doslej pa bodo morale oziroma morajo strokovne službe zasledovati potrebe in tudi probleme temeljnih samoupravnih okolij združenega dela in drugih okolij v občini.

Z ustanovitvijo občinskih skupnosti za zaposlovanje pa so se pojavila tudi nekatera nova vsebinska vprašanja pri uresničevanju nalog skupnosti na samoupravni osnovi.

Znano je, da zakon o zaposlovanju opredeljuje našo skupnost kot skupnost, kjer si delavci po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo tudi stalno strokovno pomoč, ki izhajajo iz pravic do dela, varne zaposlitve in zavarovanja v primeru brezposelnosti. Samoupravni sporazumi občinske skupnosti zavezujejo to skupnost za opravljanje družbeno širših in kompletnjših samoupravnih nalog. Naša skupnost je mesto, kjer delavci TOZD in drugi občani v KS preko svojih delegatov usklajujejo sedanje in razvojne kadrovske potrebe, potrebe po zaposlovanju novih delavcev ter se dogovarjajo o oblikovanju in izvajanju skupne občinske politike zaposlovanja kot enega izmed temeljev za celovit družbenoekonomski razvoj občine. Tako opredeljena vsebina odnosov v skupnosti za zaposlovanje zahtevajo temeljito proučitev področja zaposlovanja in usklajevanje z nastajajočim sistemom družbenega planiranja in reforme usmerjenega izobraževanja na področju planiranja kadrovske potrebe. Ob tem se postavlja vprašanje, ali sistem družbenega planiranja daje možnost, da delavci v TOZD na podlagi tako usklajenih kadrovske potreb in interesov sklenejo dogovor ali samoupravni sporazum o temeljnem planu zaposlovanja, v katerem vsak nosilec planiranja kvantitativno in kvalitativno opredeli svoje potrebe po delavcih in se dogovori o skupnih in posameznih ukrepih v primerih odstopanja od planskih proporcij.

Ni mi znano, ali so bile pripombe k osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju, ki ureja planiranje izobraževanja, pri čemer tako planiranje izobraževanja šteje planiranje potreb po znanju in potreb po delavcih, planiranje dejavnosti in razvoj usmerjenega izobraževanja kakor tudi oblikovanje in odločanje vzgojno izobraževalnih programov. Ker pa tudi zakon o zaposlovanju ureja kadrovske pripravne in načrtno pripravo kadrov v okviru zaposlovanja, pa je treba opozoriti na določena neskladja zakonskih določil in točneje opredeliti vsebino in način planiranja potreb po kadrih.

Pri usklajevanju kadrovske potreb v naših skupnostih je poudarjen prostorski vidik planiranja in realni odnos kadrovske potreb do dejanske razpoložljivosti kadrovskega potenciala. Iz tega izhaja, da delavci v TOZD ne morejo povsem ločeno od delavcev drugih TOZD in skupnosti oblikovati svojih kadrovskega plana oziroma programa pridobivanja novih delavcev. Svoje potrebe bodo morali soočiti:

— z dejanskimi demografskimi možnostmi v občini in njenim zaledjem

— s potrebami in plani delavcev drugih TOZD in skupnosti

— z možnostmi za usposabljanje in zaposlovanje nezaposlenih in invalidnih oseb in

— z možnostmi za vračanje zdomcev.

Menim, da je usklajevanje naštetih elementov mogoče le v skupnostih za zaposlovanje in na tej osnovi izdelava planov usmerjenega izobraževanja. Delavci se preko skupnosti za zaposlovanje dogovarjajo tudi o migracijskih tokovih med občinami in območji pa tudi o usmerjanju medprebliškega zaposlovanja delavcev, kar omogoča izravnavanje kadrovske bilance v občini. Pri takem planiranju potreb po novih delavcih pa moramo upoštevati tudi družbeno dogovorjene normative za zagotavljanje življenjskih in kulturnih potreb delavcev. Takega planiranja pa ni mogoče odvajati od načrtovanja vseh tistih dejavnosti investicij in ukrepov, ki zagotavljajo potrebe v pogledu nastanitve in prehrane delavcev storitev družbenih dejavnosti in drugega. Vedeti moramo, da smo v samoupravnih sporazumih o zagotavljanju minimalnih standardov za življenjske in kulturne potrebe delavcev sprejeli kot izhodišče, da TOZD, ki ne zagotavljajo teh standardov, ne morejo planirati zaposlovanje novih delavcev. Saj je znano, da mnoge investicijske odločitve sprejemajo delavci v TOZD brez ustreznih kadrovskega planov oziroma programov pridobivanja in razvoja kadrov.

Svojo veljavnost v prisoji družbene primernosti novih investicij, ki se vodijo v organih družbenopolitičnih skupnosti zbornic in bank se uvaja ocena o možnostih pridobivanja potrebnih kadrov za novo dejavnost, ki jih investitor potrebuje oziroma, če jih s svojimi programi zagotavlja. Te ocene so doslej dajale skupnosti za zaposlovanje, ki pa so bile nemalokrat postavljene pred izvršno dejstvo, kar je nemalokrat pogojilo prelivanje kadrov iz sosednjih TOZD s temi pa je razumljivo povzročilo nepredvidene težave v drugem TOZD.

Na kraju lahko ugotovim, da smo dosleli v razvoju zaposlovanja, ki je bilo doslej dokaj odpuščeno od združenega dela in tudi od direktnega delegatskega odločanja na področju zaposlovanja določeno raven, ki pa še vedno zaostaja za razvojem družbenoekonomskih odnosov v združenem delu ter družbenopolitičnimi in samoupravnimi zahtevami in potrebami delovnih ljudi.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Štipendijska politika

Za področje štipendijske politike sta sedaj v javni obravnavi dva dokumenta, in sicer: družbeni dogovor o štipendijski politiki in osnutek samoupravnega sporazuma o štipendiranju, ki s svojimi odločili določata osnove štipendiranja kot sestavnega dela kadrovske politike.

Štipendija se pojavlja kot usmerjevalni dejavnik pri vključevanju mladine v usmerjeno izobraževanje, prav tako pa tudi kot stimulacija mladine za povezovanje z organizacijami združenega dela v skladu z njihovimi kadrovske potrebe.

Samoupravni sporazum o štipendiranju (osnutek) konkretizira načela družbenega dogovora o štipendiranju, kakor tudi vsa druga načela, ki naj bi pripomogla k doslednemu izvajanju dogovorjenih načel štipendijske politike.

Poseben poudarek je dan kadrovske štipendijam, ki jih dodeljuje organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije.

Štipendije in razlike iz združenih sredstev so opredeljene kot prehodna oblika štipendiranja v primerih, ko nosilci kadrovske politike še ne zagotavljajo štipendiranja v obsegu, ki ga terjajo kadrovske potrebe.

Posebej je opredeljeno tudi razvijanje štipendiranja družbeno aktivnih in nadarjenih mladih delavcev in otrok delavcev, ki jih zagotavljajo s sredstvi iz Titovega sklada v SR Sloveniji, ter štipendiranje bodočih raziskovalnih kadrov v skladu z interesi združenega dela v okviru sklada Borisa Kraigherja.

Kriteriji in merila

Kot kriterij se upošteva učni uspeh, prav tako pa tudi socialno-ekonomski položaj.

Za kadrovske štipendije lahko v zvezi s tem zadnjim pogojem, po predlogu zaposlijo tisti učenci, katerih dohodek na družinske-

ga člana v družini prosilca ne presega 75 % neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji.

Za štipendiranje in razlike iz združenih sredstev lahko zaprosijo kandidati, katerih dohodek na družinskega člana v družini prosilca ne presega zajamčenega neto osebnega dohodka v SRS.

Predvideva se tudi različno število točk za določevanje višine štipendije glede na učni uspeh.

Upošteva se tudi deficitarnost poklicev s tem, da se poveča število točk za višino štipendije. Za opredelitev takšnih profilov, ki so deficitarni, se dogovorijo v okviru skupščin udeležencev samoupravnega sporazuma, pred razpisom štipendij.

Vrednost točke se bo usklajevala z gibanji osebnih dohodkov v SR Sloveniji.

Ze iz sedanje prakse je znano, da ni možno, da bi prejemal štipendijo učenec, ki letnik ponavlja.

Štipendija iz združenih sredstev obsega:

— osnovno štipendijo, ki upošteva življenjske stroške udeležencev, ki se šolajo v kraju šolanja (največ 50 % za učence in 60 % za študente glede na zajamčeni neto osebni dohodek).

— dodatek k osnovni štipendiji za povečane stroške za čas šolanja izven kraja stalnega bivališča (največ 40 % mesečnega zajamčenega osebnega dohodka)

— dodatek za prevoze v šolo (največ 5 % zajamčenega OD)

— predvideva se tudi stimulacija za učni uspeh v obliki posebnega dodatka.

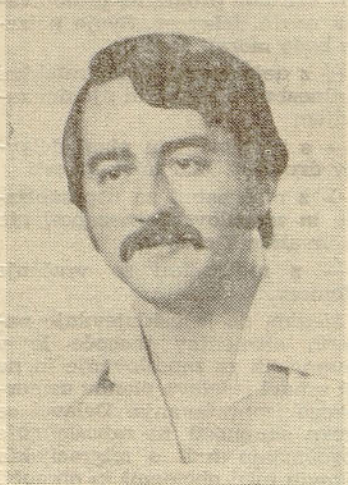
V sestavku je bilo že omenjeno, da sklad združenih sredstev za štipendiranje v občini upravlja skupščina udeležencev samoupravnega sporazuma.

Prispevna stopnja za štipendiranje ostane nespremenjena — združevanje sredstev iz dohodka v višini 0,5 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov.

IN MEMORIAM

Silvester Musar

Nesreča nikoli ne počiva... če pa se vplete v idilično srečno življenje mlade družine, potem je njen poseg ne le krut, ampak največkrat boleč in nenadomestljiv.

In ta nesreča, usoda, ali pa kakor jo človek hoče imenovati, je v hipu uničila srečo in veselje v družini Musarjevih.

Vsa sreča, radostno življenje treh mladih, se je končalo v hipu. Nesreča..., ki nikoli ne počiva, je vzela hčerki očeta, materi moža, staršem sina. To majsko popoldne, simbol lepote, sreče in zadovoljstva, se je nenadoma spremenilo v eno samo žalost, obup, praznino.

Silva, tega mladega moža in očeta, še mladeniškega videza, čigar oči so venomer izžarevale srečo in zadovoljstvo — ni več. Da — ni ga več. Samo tri kratke besede povedo vse. Tri kratke besede, ki so v bistvu porušile vso srečo, blagostanje, vse zadovoljstvo in vse upanje. Le nekaj dni pred nesrečo sem videl srečno družino sprehajajoč se na Dolu. Le kdo bi mislil, da bo Silvo čez nekaj dni končal na pokopališču — le nekaj metrov stran od bežnega prijateljskega srečanja.

Cilj in smisel človeka v naši samoupravni družbi je delo:

družbeno delo in družbena delitev.

Silvo se je tega še kako zavedal. Izhajajoč iz delavske družine, rojen v prvem povojnem letu je kmalu stopil na pot osamosvojitve, na pot lastnega ustvarjanja v dobrobit družbe in osebne sreče.

Silvo Musar se je zaposlil v Steklarni 9. oktobra 1962. leta. Tako kot mnogo drugih je tudi on začel z »odnašanjem«. Svojo državljansko dolžnost je opravil v letih 1966-67. Po vrnitvi je še nekaj časa delal v brigadi, nato pa si je z dodatnim izobraževanjem pridobil naziv vzdrževalca v TOZD II. Njegovi sodelavci vedo o njem povedati le vse najboljše. Sam ga žal nisem poznal globoko, tako da mi bo ostal v spominu le po zunanjem videzu in pa toplih vsakodnevnih tovariških besedah. Toda tudi po tem bežnem poznanju je name naredil prijeten vtis.

Po naravi skromen, s prirojenim instinktom človečnosti, je bil sprejemljiv in vabljen v vsako družbo. Na delovnem mestu je bil zelo marljiv. Živo se je zanimal za delo, ki ga je opravljal. Njegova stroka je bila pač takšna, da je zahtevala učenja iz dneva v dan, in temu se Silvo ni nikdar odrekal.

Človek je največje družbeno bogastvo, družina pa osnovna celica družbe. Z njegovo tragično smrtjo smo prizadeli vsi, resnici povedano v obraz — družina mnogo bolj. Sabina je izgubila očka, Anica moža, kolektiv pa pridnega delavca. Rana je globoka, boleča. Čas naj bi bil tisti, ki zdravi vse rane, spomin pa jih žal odpira. Vendar, kaj hočemo. Ti dve spoznanji sta neločljivi spremeljalki življenja ljudi...

Silva ni več med nami. Njegov vedri obraz, nasmeh je v družinskem krogu nadomestila solza, žalost, praznina. Še en znan obraz ne bomo več srečevali. Njegov lik bo priklical le spomin... Nesreča nikdar ne počiva!

J. P.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega

SILVA MUSARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za vso pomoč, izraženo sožalje, za darovane vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi obema govornikoma za poslovilne besede, godbenikom in pevskeemu zboru DPD Svoboda II in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo sodelavcem iz TOZD II.

Zalujoči domači

UPOKOJENA

Ivan Vretič

20. maja 1979 je bil starostno upokojen tovariš Ivan Vretič. Rodil se je 18. marca 1927 v Artičah v delavski družini, v kateri je odraščalo troje otrok. Njegov oče je bil 100% vojni invalid iz 1. svetovne vojne, polnih šest let je bil popolnoma odvisen od tuje pomoči in nepokreten. Prvič se je tovariš Vretič zaposlil v Steklarni Hrastnik 3. januarja 1947 kot delavec težak.

Že kot mladinec je stopil na pot aktivnih delavcev in tako je bil leta 1948 sprejet v SKOJ. Spominja se, da je bil sprejem ravno 14 dni pred dogodki z Informburojem. Novembra 1950 je odšel na odsluženje vojaškega roka. V Steklarni Hrastnik pa se je znova zaposlil 8. januarja 1951. Tudi tovariš Vretič je eden izmed tistih delavcev, ki jih je malo, da so vso svojo delovno dobo prebili v eni delovni organizaciji. Leta 1951 je bil sprejet v članstvo Zveze komunistov. Nekaj časa (okrog leta 1955) je bil tudi sekretar. Leta 1976 pa je iz vrst ZK prostovoljno izstopil.

Tudi na sindikalnem področju je bil aktiven in angažiran delavec. V času od leta 1953 do 1955 je bil tajnik občinskega sindikalnega sveta, nato pa od leta 1961 do 1963 tudi tajnik sindikata v steklarni. V TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase, kjer

je delal pred upokojitvijo nazadnje kot I. strojnik, je bil v času od leta 1974 do 1978 predsednik osnovne organizacije sindikata. V naselju spodnjega Hrastnika je v času od l. 1955—1959 opravljal dela tajnika stanovanjske skupnosti.

Deloval je tudi v organih upravljanja. Leta 1952 je bil izvoljen za člana delavskega sveta DO, kasneje pa je bil tudi član delavskega sveta TOZD 2. V času svojega aktivnega dela v našem kolektivu je deloval tudi kot član prav tako pa tudi kot predsednik nekaterih komisij, na primer: disciplinske komisije, komisije za inovacije, komisije za stanovanjske zadeve.

Po teh dolgih letih, v katerih je aktivnostim kot funkcionar posvečal tudi svoj prosti čas, je tudi tovariš Ivan zapustil naše aktivne vrste.

Želimo, da bi zasluženi pokoj še dolgo užival v čim večjem zadovoljstvu in krogu svojih domačih.

Uredništvo

Anton Pivec

31. maja 1979 je bil starostno upokojen tov. Anton Pivec. Rodil se je 2. junija 1931 v Podkrajju, v Hrastniku, v delavski družini. Ko je leta 1945 končal šolo, se je zaposlil v delovni organizaciji Steklarna Hrastnik — 1. avgusta

1945. Najprej je delal kot odnašalec. Zanimanje ga je privedlo tudi do tega, da se je poskusil v mizarškem poklicu. Po nekaj mesecih se je znova vrnil k steklarskemu poklicu, do katerega je čutil veselje in mu ostal zvest vse do svoje upokojitve. Oktobra leta 1953 je odšel v JLA, ponovno pa se je v Steklarni Hrastnik zaposlil 20. julija 1953. Zaposlen je bil kot stiskalec v skupini MP. V delovni skupini pokojnega Franca Kajzerja je delal polnih 12 let. Zadnja tri leta pa je delal tudi pri opalnem steklu. Tovariš Anton je bil v letih 1967 in 1968 tudi član delavskega sveta.

Tudi njegova delovna doba se je zaključila letošnje leto. Tovarišu Antonu želimo, da bi leta svoje upokojitve še dolgo preživljal v krogu svojih domačih, ob obilici zdravja.

Uredništvo

ZAHVALA

Dolga leta smo skupaj prelivali pot, delili srečne in grenke ure. Vsaki stvari je enkrat kraj, vsakdo doživi trenutke, ko se poslovi od dela in od svojih sodelavcev.

Zadnji »siht« je nastopil. Nekako me je stisnilo pri srcu, ker sem vedel, da vi še ostanete, jaz pa bom samo še spomin. Ko pa sem ob slovesu čutil še zadnji stisk rok, ko sem gledal v zamegljene oči, ko sem videl z ljubeznijo in tovarištvom pripravljena darila, so tudi meni stopile solze v oči.

S tem sestavkom naj se še enkrat zahvalim dragim sodelavcem za zadnje urice tovarištva ob odhodu v pokoj. Njim pa želim še vrsto let zdravja, sreče in delovnih uspehov.

Še enkrat prisrčna hvala delovnemu kolektivu TOZD I in še posebno enoti tov. Alojza Rižnarja, zahvala tudi tov. Haberlu, Hafnerju in Becu.

Slavko Hrup

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje v juniju:

TOZD I: Gavrilovič Vojislav — dostava zmesi.

TOZD II: Prodanovič Radivoj — vzdrževalec, Salobir Jože — vzdrževalec, Matovina Ivanka — kontrolor stekla, Jovanovič Ilinka — kontrolor stekla.

TOZD III: Gabrijel Draga — pomožna delavka, Fazlič Fatima — pomožna delavka.

DSSS: Kotnik Ksenija — knjigovodja osnovnih sredstev, Kepa Ivica — za dela v finančnem knjigovodstvu, Maurer Stanka — pripravnik v finančnem knjigovodstvu, Sedelšek Marjana — pripravnik v finančnem knjigovodstvu, Marko Breda — čistilka v jedilnici, Laušević Spasenija — čistilka poslovnih prostorov, Zalaznik Joža — čistilka poslovnih prostorov.

Odšli iz podjetja v juniju:

Samovoljno zapustili podjetje:

TOZD I: Alič Ensaf — odnašalec stekla, Stjepamovič Peter — odnašalec stekla, Petrovič Radoslav — odnašalec stekla, Šišič Mehmed — odnašalec stekla.

TOZD II — Hrstič Esad — kontrolor stekla, Sulimanovič Rada — kontrolor stekla, Oreč Milan — kontrolor stekla, Živkovič Jozo — kontrolor stekla, Paskvale Sava — kontrolor stekla, Matovina Ivanka — kontrolor stekla, Grbič Marinko — vstavljalec v Gilon.

DSSS: Marko Breda — čistilka v jedilnici.

Sporazumno prekinili delovno razmerje:

TOZD II: Roškar Karolina — kontrolor stekla.

TOZD IV: Kmetič Egidij — skoblar.

DSSS — Urana Janja — saldakontist, Volavšek Ivanka — delavka v skladišču kartonov.

Občinska samoupravna skupnost za zaposlovanje

(Nadaljevanje z 9. strani)

Navzlic določenemu napredku, ki ilustrirajo doseženo raven samoupravljanja v naši skupnosti trije temeljni elementi, prvič: nerazvita in delovnim ljudem še vedno dokaj odtujena kadrovska funkcija v združenem delu, z vsemi posledicami, ki iz takega stanja izhajajo, drugič: v lanskem letu ustanovljena občinska skupnost za zaposlovanje v Hrastniku je bila v dosedanjem postopku ustanavljanja obremenjena pretežno s problematiko lastne organiziranosti, tretjič: ostane še vrsta nerešenih sistemskih vprašanj o vsebini družbenoekonomskih odnosih, odnosov, ki se samoupravno urejajo v skupnosti za zaposlovanje, ki pa zahtevajo široko družbeno razpravo in presojo — o tem pa v naslednji številki.

Pisali bomo o gibanju zaposelnosti leta 1978 v naši občini.

J. A.

Upokojeni:

TOZD I: Hrup Stanislav — nabiralec stekla MP — težka.

TOZD V — Platinovšek Karl — dežurni pri butanu.

Poročili so se:

Prodanovič Radojka — odnašalka TOZD I in Grujič Žarko, Džajič Ferida — odbijalka RDBO — 4,5 TOZD I in Merdanovič Muhamed.

Prirastek v družini:

Rupnik Blanka — sina Mihaela, Prah Ivan — hčerko Damjano, Kastelic Stefanija — sina Jureta.

POPRAVEK

V 6. številki Steklarja je prišlo do neljube napake v rubriki: »Prekinili učno razmerje« in sicer namesto Salobir JOŽE je pravilno Salobir VINKO.

Uredništvo

JAVNA RAZPRAVA O KOLEKTIVNEM DELU

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je na 10. seji, ki je bila 15. junija, obravnavalo med drugim tudi stališča in pripombe k osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju, družbeni dogovor o enotnih temeljih za klasifikacijo poklicev in strokovne izobrazbe, programe delovanja svetov pri RS ZSS, zbiranje solidarnostne pomoči potresnemu območju v Črni gori, podelitev priznanj samoupravljalcem in še nekatera vprašanja, med katerimi je našo pozornost pritegnila razprava o osnutku izhodišč RS ZSS o demokratizaciji odnosov in krepitvi kolektivnega dela ter odgovornosti v Zvezi sindikatov Slovenije.

SPODBUDITI AKTIVNOST CLANOV SINDIKATA

Temeljni pogoj za uspešno kolektivno delo je ustvarjalno sodelovanje čim večjega števila čla-

nov kolektiva. Če govorimo o kolektivnem delu v sindikatu, potem je nujna aktivnost njegovega članstva. Kolektivno delo pa lahko razvijamo le ob odgovornem pristopu posameznika in demokratičnem načinu ravnanja. Iz tega osnovnega spoznanja mora izvirati naše prizadevanje za krepitve družbenoekonomskega položaja delavca, oblasti delavskega razreda in splošnega napredka naše družbe nasploh.

Pobuda, ki jo je dal tovariš Tito, nas spodbuja k podružbljanju političnega delovanja v zvezi sindikatov na vseh ravneh, začenši v osnovni organizaciji. Dosledneje bomo morali uveljavljati načelo zamenljivosti vseh vodilnih sindikalnih delavcev in po preteku mandata njihovo vračanje v združeno delo oziroma v njihovo ustrezno poklicno delo. V sindikalnih organizacijah in organih bomo uveljavljali tudi enoletni mandat predsednika.

Tesno ob tem bomo izvajali načrtno in razredno opredeljeno politiko kadrovanja v vse organe in vodstva sindikata. Uveljavljanje teh načel ob hitrejšem in temeljitejšem obravnavanju interesov in problemov članov zveze sindikatov v njihovih neposrednih okoljih in na višjih ravneh organiziranosti bo uspešno zaviralo morebitne pojave vodilnega (v smislu osebnega prilaščanja politične moči) in forumskega odločanja.

SAMOKRITIČNA ANALIZA

Na vseh ravneh organiziranosti sindikata bomo morali s temeljito pozornostjo razpravljati o uredništvu pobude tovariša Tita, podane na 8. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije. Osnutek izhodišč o krepitvi kolektivnega dela bo sprejel republiški svet ZSS na svoji prihodnji seji ob koncu junija in jih nato posredoval v javno razpravo. Gradivo republiškega sveta naj bi bilo resnično le izhodišče, ob katerem bi v slehernem okolju člani sindikata ob sodelovanju tudi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami samokritično obravnavali, koliko so doslej uveljavili demokratično delo in vodenje, katere oblike velja še naprej poglobljati. Spregovorili naj bi tudi o točkah, kjer se zatika demokracija, in hkrati naj bi predlagali, kako naj bi te kritične točke odpravili. Kritično pa naj ne bi pretresli le odnosov v svoji organizaciji, marveč tudi povezavo in sodelovanje z organizacijami na isti in na višjih ravneh.

Omenjena vprašanja naj bi prišla na dnevni red vseh organizacij in organov zveze sindikatov v prihodnjih mesecih, javno razpravo naj bi zaključili na sejah občinskih svetov do konca septembra. Republiški svet bo strnil predloge in ugotovitve iz javne razprave in pripravil konkretne sklepe in usmeritve.

Peter Štefančič

Vladimir Jerman

S presežki samoupravnih interesnih skupnosti ravnajmo stabilizacijsko

Svet za razvoj samoupravljanja pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije je nedavno tega obravnaval izvajanje dogovorov in samoupravnih sporazumov ter na tej podlagi sprejetih ukrepov o vračanju presežkov sredstev samoupravnih interesnih skupnosti temeljnimi organizacijam združenega dela. Ugotovil je, da nekatere samoupravne interesne skupnosti ne upoštevajo in ne uresničujejo samoupravnih odločitev iz samoupravnih sporazumov o temeljnih planov glede usklajevanja obveznosti temeljnih organizacij z dogovorjeno višino sredstev.

Za leto 1978 smo namreč načrtovali, da se bo iz osebnih dohodkov in iz dohodka tozdov zbralo na računih samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti 28,24 milijarde dinarjev. Na teh računih pa se je zbralo precej več denarja — 29,84 milijarde dinarjev. Razliko je seveda treba vrniti, ali pa presežke obračunati kot dohodek za leto, s tem da se ustrezno zmanjša prispevna stopnja. Večina samoupravnih interesnih skupnosti je upoštevala sklepe zborov Skupščine SR Slovenije in presežke v glavnem obračunala za to leto. Precej pa je tudi takih samoupravnih interesnih skupnosti na občinski ravni, ki niso ravnale tako, kot je bilo dogovorjeno.

Po podatkih službe družbenega knjigovodstva so imele občinske samoupravne interesne skupnosti 970 milijonov dinarjev presežkov. Da bi nekako »zadržale« ta višek, nekatere samoupravne interesne skupnosti dajejo temeljnimi organizacijam združenega dela v sprejemanje nekatere »nove« samoupravne sporazume z obveznostmi iz dohodka, ki niso usklajene z dogovorjeno višino sredstev po samoupravnih sporazumih o temeljnih planov. Pojavi-

le so se celo težnje, da bi presežke namenjali za druge, nedogovorjene naložbe na področju nematerialne dejavnosti, kot so poslovne stavbe, rekreacijski centri in podobno.

Takšnih teženj seveda ne moremo podpirati, saj bi s tem rušili vrsto dogovorjenih stvari in majali zaupanje delavcev, ki imajo pravico in dolžnost o tem odločati oziroma se dogovarjati. V dokumentih 9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije je namreč zapisano tudi to stališče: »Delavci morajo imeti možnost, da pred začetkom poslovnega leta oziroma v rokih, ki so določeni za sprejem planov, ocenijo svoj ekonomski položaj, pogoje gospodarjenja ter skupne in splošne potrebe in da se izrečejo o programih ter obveznostih, ki jih prevzemajo v temeljnih organizacijah. Ko spremljajo izvajanje programov dela in dohodka v samoupravnih interesnih skupnostih, se morajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela opredeliti tudi o razpolaganju oziroma o razporejanju presežkov zbranih sredstev posameznih samoupravnih interesnih skupnosti.« Glede na to so zlasti občinski sveti zveze sindikatov dolžni pozorno spremljati izvajanje sprejetih ukrepov in preprečiti vsak poskus planiranja in porabe sredstev, ki ni usklajena z dogovorjeno višino sredstev iz samoupravnih sporazumov o temeljnih planov. S tem bomo preprečili čezmerno zajemanje sredstev za financiranje splošnih in skupnih potreb ter prispevali k razbremenitvi gospodarstva in h krepitvi njegove reprodukcijske in akumulativne sposobnosti. Skratka, to bo tudi eden izmed primerov prizadevanj za gospodarsko stabilizacijo.

NAGRADNA KRIŽANKA

STEKLARNA HRASTNIKA	PLANINSKO DRUŠTVO	V GRŠKI MITOLOGIJI: SODNIK V PODZEMLJU	LETOPIS	ZVEZA BORCEV	PREBIVALCI KRAJA NA OTOKU PAGU	PREBIVALEC EVROPSKE OTOSKE DRŽAVE	KOPRIVNICA	OCEPEK ANGELA	BELGIJA	GLISTA	NEKDANJI JAPONSKI POLITIK (HIROBUMI)	SEVERNO-ATLANTSKI PAKT	VELIKO FINSKO JEZERO	HUGO JUNKERS	ROMUNIJA	GLAVNO MESTO JUŽNEGA JEMENA	SUBOTICA	MUČENIK	NADALJE: VANJE GESLA	
3. JULIJ																				
4. JULIJ								GORA V SRBIJI TOP							VRATA PRIZNANJE ZA IZREČNO DELO					
STEKLARNA HRASTNIKA	DARUVAR			VECKO EDVARD BESEDNA VRSTA			PEVKA KOHONT	PRIPADAJOČI DELEŽ DOBIČKA FILM IGRALKA FONDA						NEON TOPLLOTNI ELEMENT				PAVEL KERNJAK 13. JULIJ		
OBMORSKA POKRAJINA V SRBIJSKI										RAZVOJNA STOPNJA KAKEGA PROCESA	TOGA BOMBAŽNA TKAJINA ŽLAHTNI PLIN									ZEMLJIŠČE, PODROČJE
FRANCOSKI DRAMATIK (DENYS)						SLOVENSKI IGRALEC (ALI)						FIZIKALNA ENOTA ZA DELO					STAR SLOVAN VEZNIK			
NATRIJ		DAVORIN JENKO EVGENIJ ONJEGIN				OSNOVNA MERA						STEKLARNA HRASTNIKA	PESNIŠKO IME ZA IRSKO VRSTA ŽAMETA							ŠPANIJA SVETLO ANGLEŠKO PIVO
ELAN, ZAGON						ATLET, STEKIČ TEKOČINA V ŽILAH						STANAR, PASTIR V PLANINAH								
TIP ZA STAVINEGA VOZILA								RDEČA TURSKA ČEPIKA PETER OVSEC GRŠKA ČRKA					ZMRZNEJENA VODA							VZKLIK PRI BIKOBORBAH
TITAN		TRAČNICA SOVJETSKI KOZMONAVT (GERMAN)					PISATELJ ERJAVEC MESTO NA POLJSKEM						MLADA KRAVICA GORENJSKA METROPOLA							SUŠILEC ZA LAŠE OTOČJE EWAB
NEMŠKI MEŠČANSKI FILOZOF (GEORG)				IZRAŠTKI DREVES	JEZERO V SEVERNI ITALIJI CANKAR					HRV. PEVKA ZAB. GLASBE (ELVIRA)	KAREL ŠIROK IVAN GROHAR			FRANCOŠKA PISATELJICA (GEORGE)	KAREL ERBEN SPORA				ZIDARSKO ORODJE	PIANIST BERTON-CELJ
JUG	SPIKERICA KOROŠEC DESET NA KVADRAT					VRHUNSKI ŠPORTNIK KRAJ NA DANSKEM			KRAJ PRI DOMZALAH ŠTAMPILJKA					ŽENSKA V POZNI STAROSTI ŽIVLJENJA						
MESTO V JUŽNI KANADI								ŠPORTNI REKVIZIT BENETKE						NACISTIČNI RASNI ČLOVEK ILJIČ ULJANOV						
SRBSKI KIPAR (SRJETAH)										PEVEC ROBIČ LITER							PUBLICIST FINCI TONA			
NADALJE: VANJE GESLA																				SESTAVIL: KARLI DREMEL

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 80 din
2. nagrada 50 din
- 3.—7. nagrada po: 30 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, STEKLARNA HRASTNIK. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do torka, 24. julija.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v »STEKLARJU« št. 6/1979 smo prejeli 41 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada 80 din: Karli Grčar, upok.

2. nagrada 50 din: Mišo Gerhard,

- 3.—7. nagrado po 30 din: Slavica Žveplan, Marija Kolman, Aleksandra Gričar, Vili Povše in Ana Premec.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: NIČ NAS NE SME PRESENETITI, Evridika, Amerikanci, Rant, Vrbnik, O. K., T, Ana, sedlo, sonet, psi, bal, Rea, Epinal, NA KOLO ZA ZDRAVO TELO, akrit, Oran, zaselek, lista, F. O., amid, vatar, TO, Sana, rja, Ant, O. M., He, Irak, Ops, DAN CIVILNE ZAŠČITE, starleta, in, variete, Ero, dren, misal, Krim, vas, Anaa, skoba, Sora.

(D. K.)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

FRANCA OJSTRŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu ob zadnjih urah stali ob strani in ga tako številno pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem za darovane vence in cvetje. Iskrena hvala tudi pevcem in godbi na pihala Svobode II za žalostinke. Prav iskrena hvala vsem, ki so našo drago mamo v tako velikem številu spremili do njenega preranega zadnjega doma.

Zalujoči: žena Helena, hči Medji in sinova Vili in Jožko z družinami

ZAHVALA

Ob nepričakovani in nenadni smrti naše predrage mame, stare mame in prababice

TEREZIJE DOBERŠEK roj. Kunst

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za darovane vence, cvetje in za izraženo sožalje. Posebno se zahvaljujemo družini Kodrič, ki nam je izkazala veliko pomoč v prvih težkih trenutkih nesreče. Iskrena hvala VVI, SZDL KS Krnice-Savna peč, OOS Tovarne kemičnih izdelkov, sodelavkam in sodelavcem hčerke Danice in sina Milana iz Steklarne, sodelavcem moža Alojza in sina Alojza iz Tovarne kemičnih izdelkov za darovane vence. Zahvaljujemo se govornici Vikici Matekelj za poslovilne besede, pevskemu zboru in godbi na pihala Svobode II za žalostinke. Prav iskrena hvala vsem, ki so našo drago mamo v tako velikem številu spremili do njenega preranega zadnjega doma.

Zalujoči: mož Alojz, hčerka Danica, sinovi Milan, Franci in Alojz z družinami

OBVESTILO DELAVCEM

Vse delavce, ki se na delo vozijo z javnimi prevoznimi sredstvi obveščamo, da si morajo od 1. septembra 1979 dalje vsi urediti mesečne vozovnice.

Povračilo stroškov za prevoz bo obračunana razlika od 56 din do cene mesečne vozovnice.

Za delavce, ki se vozijo npr. iz Trbovelj ali Zagorja se pri povračilu stroškov prevoza upošteva samo osnovna relacija, na primer do Trbovelj.

Kadrovska služba